Programmabegroting 2019

Concept t.b.v. AB VRT 23 april 2018

VEILIGHEIDSREGIO TWENTE

Voorwoord

Hierbij presenteren wij u de programmabegroting 2019 van Veiligheidsregio Twente. In de programmabegroting zijn de ambities van de organisatie beschreven langs een drietal “W-vragen”: wat willen we bereiken, wat gaan we doen en wat gaat het kosten. Deze vragen zijn kernachtig beantwoord. U treft dus geen volledige opsomming van taken aan, maar een uiteenzetting van de speerpunten van beleid voor het jaar 2019.

Veiligheid begint bij het zoveel mogelijk voorkomen van incidenten, rampen en crises en het vervolgens beperken van letsel en schade bij incidenten, rampen en crises. De risico’s in de regio vormen de basis waarop het veiligheidsbeleid door Veiligheidsregio Twente wordt vormgegeven. Veiligheidsregio Twente voelt zich verantwoordelijk voor het waar mogelijk reduceren van risico’s en voor het bestrijden en beperken van de effecten.

De organisatie onderscheidt een viertal programma’s: Multidisciplinaire onderwerpen, Brandweer, GHOR, en Gemeenten. Deze indeling sluit aan op de structuur van de organisatie. De ambities zijn zoveel mogelijk SMART-geformuleerd. Dit maakt het mogelijk om verantwoording af te leggen over het resultaat en waar nodig bij te sturen.

Rekening houdend met de landelijke uitgangspunten en ontwikkelingen, het regionaal risicoprofiel en de wettelijke kaders, heeft Veiligheidsregio Twente in het Beleidsplan 2016 – 2019 een aantal strategische beleidsdoelstellingen geformuleerd, welke ook voor het jaar 2019 centraal staan:

1. Innovatie als uitgangspunt van ons denken en doen
2. Goede informatievoorziening
3. Anticiperen op en faciliteren van ontwikkelingen in de samenleving
4. Een op de samenleving toegeruste crisisorganisatie
5. Samenwerking zoeken en intensiveren.

In de programmabegroting zijn naast een beknopte uiteenzetting van de going-concern taken van de organisatie ook de speerpunten van beleid, zoals verwoord in het Beleidsplan 2016 – 2019, verder geconcretiseerd. Centraal staat daarbij de veiligheid van degenen die in Twente wonen, werken en verblijven.
Bij het vaststellen van het Beleidsplan 2016-2019 is afgesproken dit beleidsplan halverwege de periode te evalueren. Medio 2018 verwachten wij u de uitkomsten hiervan te kunnen presenteren, incl. een actualisatie van het risicoprofiel.

Naast de kerntaken die grotendeels hun oorsprong in de wet vinden, zijn wij als Veiligheidsregio Twente een innovatieve en ondernemende organisatie. Wij kunnen mede innovatief zijn door de samenwerking die wij actief opzoeken met kennisinstituten, bedrijven, ondernemers en inwoners in Twente. De behoefte van inwoners en organisaties willen wij graag actief ophalen. Naast genoemde taken en werkzaamheden bieden wij een platform dat de samenwerking voor veiligheid faciliteert. Veiligheid heeft voor de VRT een brede betekenis. Het gaat hier om fysieke veiligheid, maar kan ook gaan over sociale veiligheid en zorg- en gezondheidsaspecten. Wij bieden verschillende initiatieven een platform om samen te werken en daardoor de veiligheid te verbeteren. Voorbeelden zijn het platform Integrale Veiligheidszorg (IVZ), veiligheidsnetwerk Oost Nederland en de Regionale Toezichtsruimte.

Voorbeelden van belangrijke thema’s voor 2019 zijn de vorming van de meldkamer Oost Nederland voorbereiden, paraatheid en vrijwilligheid, projecten die de zelfredzaamheid van mensen in Twente vergroten en een goede informatievoorziening voor hulpverleners en voor inwoners van Twente.

Enschede, 20 juni 2018

Het dagelijks bestuur van Veiligheidsregio Twente

Inhoudsopgave

Voorwoord 2

Inhoudsopgave 3

1 Inleiding 4

2 Veiligheidsregio Twente 5
2.1 Wie is Veiligheidsregio Twente? 5
2.2 Missie en visie Veiligheidsregio Twente 5
2.3 Wat doet Veiligheidsregio Twente? 6
2.4 De organisatie 6

3 Toelichting op de programma's 7
3.1 Programma Multidisciplinaire onderwerpen 7
3.2 Programma Brandweer 11
3.2.1 Twente Safety Campus 17
3.3 Programma GHOR 19
3.4 Programma Gemeenten 22
3.5 Geraamde totaal saldo van baten en lasten 24
3.6 Overzicht van herkomst en bestedingen baten en lasten 25

4 Paragrafen 26
4.1 Weerstandsvermogen en risicobeheersing 26
4.2 Onderhoud kapitaalgoederen 31
4.3 Financiering 32
4.4 Bedrijfsvoering 34
4.5 Verbonden partijen 35

5 Financiële begroting 2018 37
5.1 Financiële uitgangs- en aandachtspunten 37
5.2 Overzicht van baten en lasten en de toelichting 39
5.2.1 Structurele toevoegingen en onttrekkingen aan de reserves 39
5.2.2 Taakvelden 40
5.3 Uiteenzetting financiële positie 40
5.3.1 Meerjarenraming 2018-2021 40
5.3.2 Geprognosticeerde balans 41
5.3.3 Berekening EMU-saldo 42
5.3.4 Verloopoverzicht reserves 43
5.3.5 Verloopoverzicht voorzieningen 43
5.3.6 Investeringen 43
5.3.7 Arbeidskostengerelateerde verplichtingen 45

Bijlagen 46

Bijlage 1 Specificatie stijging gemeentelijke bijdrage 47

Bijlage 2 Gemeentelijke bijdrage 2019 48

Bijlage 3 Gemeentelijke bijdrage 2019 met verhoging 0,3 mln. 49

Bijlage 4 Lijst met afkortingen 50

1 Inleiding

De programmabegroting omvat het geheel van taken en activiteiten van Veiligheidsregio Twente (VRT). Ze heeft een kaderstellende functie: ze wijst gelden toe aan programma's en autoriseert de besteding van die gelden. Op deze wijze ondersteunt ze het algemeen bestuur van de VRT bij de uitvoering van zijn sturende en controlerende taak. De gemeenschappelijke regelingen stellen de programmabegroting op overeenkomstig het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV).

Leeswijzer

- Hoofdstuk 2 heeft een inleidend karakter: het schetst een beeld van Veiligheidsregio Twente en haar taken en ambities.
- Hoofdstuk 3 bevat het programmaplan. In het programmaplan wordt ingegaan op de maatschappelijke effecten en de manier waarop Veiligheidsregio Twente die effecten wil realiseren. Dit gebeurt aan de hand van de vragen, wat willen we bereiken, wat gaan we doen en wat gaat het kosten?
- Hoofdstuk 4 bevat de verplichte paragrafen weerstandsvermogen en risicobeheersing, onderhoud kapitaalgoederen, financiering, bedrijfsvoering en verbonden partijen.
- Hoofdstuk 5 bevat de financiële begroting. Dit hoofdstuk geeft een overzicht van baten en lasten voor 2019, de meerjarenraming 2019-2022, de uiteenzetting van de financiële positie en het overzicht van de geraamde baten en lasten per taakveld.

2 Veiligheidsregio Twente

2.1 Wie is Veiligheidsregio Twente?

Veiligheidsregio Twente (VRT) is een samenwerkingsverband van hulpverleningsdiensten en de veertien gemeenten in Twente. De samenwerking is gestoeld op de Wet Veiligheidsregio's en de Wet Gemeenschappelijke Regelingen.

Veiligheidsregio Twente heeft een algemeen bestuur dat bestaat uit de burgemeesters van Twente. Het dagelijks bestuur bestaat uit vijf burgemeesters.
Voor de ondersteuning van het bestuur is er de Veiligheidsdirectie, die bestaat uit de commandant brandweer, de vertegenwoordiger van Politie Nederland, de directeur PG en de coördinerend gemeentesecretaris. Voorzitter van de Veiligheidsdirectie is de secretaris van het bestuur.

De basis voor de ambtelijke organisatie wordt gevormd door vier kolommen: brandweer, politie, GHOR en gemeenten, die als zelfstandige organisatieonderdelen verantwoordelijk zijn voor de uitvoering van de wettelijke taken en onder de verantwoordelijkheid van het algemeen bestuur multidisciplinair innovatief samenwerken. De kolommen en andere veiligheidspartners staan garant voor een kwalitatief goede mono disciplinaire taakuitvoering en programmatische multidisciplinaire aanpak. De multidisciplinaire taken staan onder regie van de veiligheidsdirectie. De taken zijn daarbij in verschillende portefeuilles onderverdeeld.

Door het algemeen bestuur is besloten om bij de inwerkingtreding van de Nationale politie en daarmee het wegvallen van de functie van het Regionaal College, de regionale samenwerking op het terrein van integrale veiligheidszorg bestuurlijk te laten aansluiten op de overleg- en besluitvormingsstructuren van de Veiligheidsregio Twente (VRT). Door deze constructie zullen de verbindingen tussen sociale en fysieke veiligheid verder versterkt worden waardoor het brede domein van veiligheid van de burgemeester vanuit één organisatie bediend kan worden.

Om daadwerkelijk te komen tot meer veiligheid zet de VRT in op samenwerking en innovatie. Ontwikkelingen op gebied van bestuur, netwerken, technologie, economie en social media zijn aan de orde van de dag. Steeds vaker geldt dat met minder capaciteit, hetzelfde veiligheidsniveau moet worden gerealiseerd.

Met deze context als gegeven kiest de VRT als netwerkpartner voor een positie om publieke en private partners, maatschappelijke organisaties en kennisinstellingen rond het thema veiligheid en innovatie bijeen te brengen en vernieuwing mogelijk te maken ten gunste van 'meer' veiligheid en een hoger maatschappelijk rendement. Samenwerking met bedrijfsleven en kennisinstituten is daarbij het uitgangspunt. De VRT participeert hierbij als 'spin in het web' en vervult verschillende rollen; coördinator, facilitator, adviseur, opdrachtnemer. Het aanjagen van innovatie en samenwerking moet leiden tot nieuwe activiteiten en faciliteiten op het gebied van veiligheid in Twente.

2.2 Missie en visie Veiligheidsregio Twente

Onze missie luidt: 'Samen werken aan een veilig Twente'.

Door de gezamenlijke aanpak creëren we meer veiligheid in Twente en hebben we aandacht voor de veiligheidsrisico's binnen onze regio. Veiligheidsregio Twente borduurt zo voort op de lange traditie van samenwerken in de regio Twente.

Visie
Iedereen is tot op zekere hoogte mede verantwoordelijk voor een veilig leven. Dat geldt voor individuele personen en voor (overheids-)organisaties. Daarom zorgen we samen voor veiligheid, burger én overheid. Dat is onze visie. Dit uit zich in het feit dat wij:

- De veiligheidsrisico's in Twente kennen;
- De aanpak van risico's, rampen en crises coördineren;
- Samenwerking tussen politie, brandweer, GHOR en de veertien Twentse gemeenten organiseren; daar waar nodig samenwerken met overige partijen zoals ambulancedienst, waterschap, defensie, de buurregio's, over de landsgrens, etc.
- Deskundige medewerkers inzetten, die hart hebben voor hun werk;
- Proactief inwoners en ondernemers informeren over risico's in Twente en stimuleren van zelfredzaamheid en samenredzaamheid;
- Inwoners en ondernemers van Twente stimuleren hun eigen verantwoordelijkheid te nemen voor een veilig leven.

2.3 Wat doet Veiligheidsregio Twente?

Wettelijke taken
Op basis van de Wet Veiligheidsregio's beschikt iedere veiligheidsregio in Nederland over de middelen om zware ongevallen, branden, rampen en crises waar mogelijk te voorkomen. Wanneer een dergelijke situatie niet voorkomen kon worden, beschikt de veiligheidsregio over middelen om professioneel en slagvaardig te kunnen optreden. Veiligheidsregio Twente heeft primair tot doel de Wet Veiligheidsregio's uit te voeren.

Niet-wettelijke taken
Naast de wettelijke taakstelling voert Veiligheidsregio Twente in de beleidsperiode de volgende niet-wettelijke taken uit:

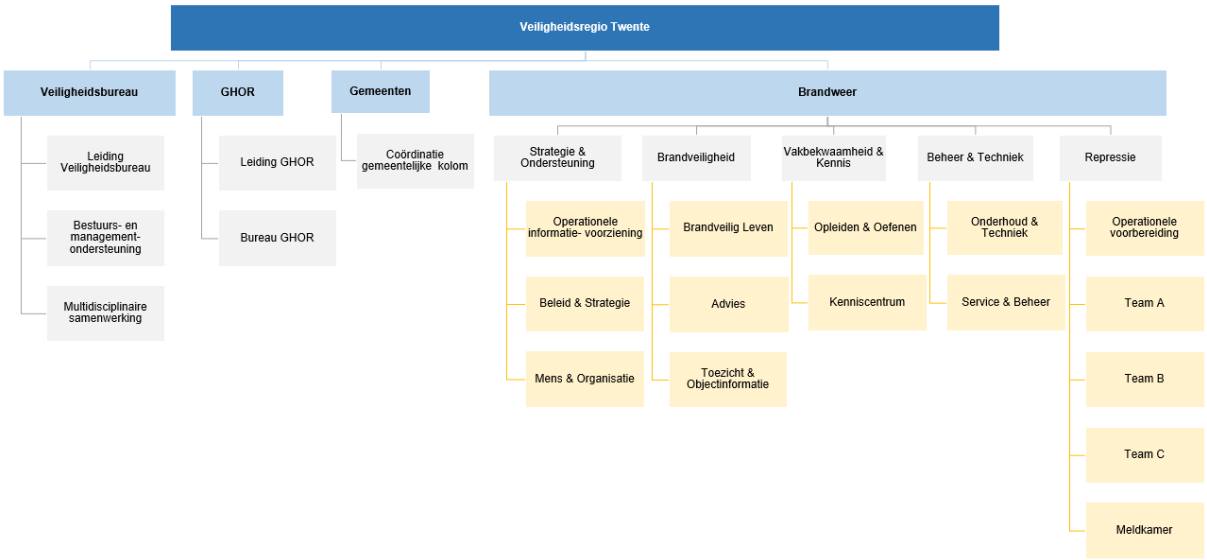
- het adviseren van gemeenten en provincie voor zover niet bij wet geregeld (de niet-wettelijke adviestaak).
- het adviseren bij (grootschalige) evenementen: VRT wil evenementen zo veilig mogelijk maken.
- het bieden van een platform voor samenwerking op het gebied van de fysieke of sociale veiligheid, zoals het Platform Integrale Veiligheidszorg (IVZ), Veiligheidsstrategie Oost Nederland en de Regionale Toezichtsruimte.
- bevorderen van de landsgrensoverschrijdende samenwerking.
- een deel van de activiteiten op de Twente Safety Campus (TSC.)

Medio 2015 is het Beleidsplan VRT 2016-2019 vastgesteld door het Algemeen Bestuur. In 2019 zullen de voorbereidingen gestart worden voor het opstellen van een nieuw beleidsplan voor de periode 2020-2023. Het Beleidsplan vormt het strategische beleidskader en geeft richting aan de inspanningen van Veiligheidsregio Twente voor vier jaar. In deze begroting wordt weergegeven welke activiteiten er de komende begrotingsperiode uitgevoerd worden.

Veiligheidsregio Twente heeft de ambitie om de komende jaren op innovatieve en ondernemende wijze uitvoering te blijven geven aan haar wettelijke taken en op het gebied van innovatieve veiligheid verder door te ontwikkelen, in samenwerking met onze inwoners, partners, private en publieke partijen en maatschappelijke instellingen, waarbij we ons focussen op het voorkomen van incidenten en een toenemende zelfredzame samenleving.

2.4 De organisatie

Het organogram van de ambtelijke organisatie Veiligheidsregio Twente ziet er als volgt uit:

Het aantal fte's en het aantal vrijwilligers in de begroting 2019 is als volgt verdeeld over de programma's:

Programma	Aantal fte	Aantal vrijwilligers
Brandweer	318,97	693
Veiligheidsbureau	11,41	
GHOR	9,97	
Gemeenten	2	
Totaal	**342,35**	**693**

3 Toelichting op de programma's

3.1 Programma Multidisciplinaire onderwerpen

Portefeuillehouder	**Dr. G.O. van Veldhuizen**
Programmamanager	**H.G.W. Meuleman**

Samenvatting
Het programma multidisciplinaire onderwerpen bevat de coördinatie van de werkzaamheden, projecten en activiteiten welke multidisciplinair opgepakt worden.

Veiligheid is niet alleen de verantwoordelijkheid van de overheid. Private partners, maatschappelijke organisaties, kennisinstellingen en burgers worden actief betrokken bij de uitvoering van de taken van de VRT. Om de taken die vanuit de wet aan Veiligheidsregio Twente worden gesteld te realiseren wordt intensief samengewerkt met verschillende partners.

Trends en Ontwikkelingen

Mede door de verschillende bezuinigingen die de laatste jaren zijn doorgevoerd, is bij een ieder het besef gegroeid dat op een andere wijze met veiligheid moet worden omgegaan. Innovatie en samenwerking vormen hierbij de sleutelwoorden op basis waarvan verder vorm gegeven wordt aan de inspanningen om te komen tot een meer betaalbare veiligheid. Veiligheidsregio Twente blijft de komende jaren op een innovatieve wijze uitvoering geven aan haar wettelijke taken en op een innovatieve manier verder door ontwikkelen.

Daarnaast zijn landelijke ontwikkelingen en uitgangspunten voor ons ook van invloed op onze doelstellingen. Zonder een uitputtend overzicht te willen geven volgt hieronder een overzicht van de belangrijkste ontwikkelingen die wij signaleren en waarmee wij rekening willen houden:

Terrorismedreiging
Terroristische acties en dreigingen zijn de laatste paar jaar dichtbij ons gekomen. De wereld wordt harder. De kans op een terroristische aanslag tegen (belangen van) Nederland is reëel. Het voorbereiden op een terroristische actie, is iets waar we binnen onze veiligheidsregio aandacht aan besteden. Het is onderdeel van ons trainings- en oefenprogramma.

Toenemende nadruk op zelfredzaamheid
Burgers nemen meer en meer zelf verantwoordelijkheid voor hun eigen omgeving en hun eigen leven. Zelfredzaamheid, samen redzaam zijn, eigen regie en eigen verantwoordelijkheid zijn hierbij sleutelbegrippen.

Dit komt ten dele omdat er minder middelen beschikbaar zijn, doordat mensen mondiger zijn, ouder worden (vergrijzing) en zelfstandiger (willen) blijven of zijn en deels ook door alle technologische (ICT) mogelijkheden. Deze ontwikkeling heeft ook zijn weerslag op het veiligheidsdomein. Mensen en bedrijven/ instellingen worden geacht zich bewust te zijn van de veiligheidsrisico's en, tot op zekere hoogte, te weten wat zij moeten doen als een risico zich voordoet. Bovendien neemt het gevoel van veiligheid toe, als mensen zelf invloed kunnen uitoefenen op hun eigen veiligheidssituatie.
Onderdeel van onze visie is dat inwoners en ondernemers van Twente gestimuleerd worden hun eigen verantwoordelijkheid te nemen voor een veilig en gezond leven. Hiervoor zijn een aantal projecten gestart, bijv. de Risk Factory en de projecten "Veilig Wonen", "veiligheid rondom BRZO-bedrijven" (Besluit Risico's Zware Ongevallen) en veiligheid op het spoor.

Digitale samenwerking in de veiligheidsketen
Informatie-uitwisseling tussen de Nederlandse overheid, kennisinstellingen, burgers en bedrijven is noodzakelijk om Nederland veiliger te maken. Enerzijds verlangt de burger meer veiligheid en een proactieve houding van de overheid, anderzijds mag het niet ten koste gaan van zijn eigen privacy. Dit evenwicht moet worden gehandhaafd in een omgeving waarbij informatie-uitwisseling tussen ketenpartners in veiligheid noodzakelijk is om een informatiepositie te bewerkstelligen die het uitvoeren van de taken optimaal faciliteert.

De mondige en verwachtingsvolle burger en de opkomst van digitale media
Informatie en communicatie spelen een steeds belangrijker rol, en krijgen ook binnen Veiligheidsregio Twente een prominente plek in het denken en doen, zowel in de dagelijkse werkzaamheden als in crisissituaties. Voorbeelden hiervan zijn het media-monitoring systeem en het delen van informatie tijdens incidenten en crises.

Veranderde wetgeving
Wijzigingen in wet- en regelgeving kunnen gevolgen hebben voor onze organisatie en voor ons handelen. Zo is de Omgevingswet één nieuwe, integrale wet waarmee het kabinet besluitvorming over ruimtelijk relevante ontwikkelingen wil vergemakkelijken en gaat o.a. over ruimte, bouwen, water, milieu en infrastructuur. De nieuwe wet heeft “een veilige en gezonde fysieke leefomgeving en goede omgevingskwaliteit” als één van zijn hoofddoelstellingen.

Door de decentralisaties in de jeugd- en ouderenzorg komen er meer taken te liggen bij de gemeenten. Dit kan z’n weerslag krijgen op veiligheidsgebied. Crisissituaties bijvoorbeeld op het terrein van jeugdzorg kunnen sneller op het bordje van de gemeenten terechtkomen.

De Wet Bescherming Persoonsgegevens stelt nadere en strengere eisen aan informatieveiligheid.
In mei 2016 is Europese wetgeving aangenomen over bescherming van persoonsgegevens. Veiligheidsregio Twente heeft, net als andere organisaties, tot mei 2018 de tijd om deze wetgeving te implementeren. De belangrijkste punten die de Europese wetgeving voorschrijft zijn:

- Aantoonbaar op orde hebben van informatieveiligheid en daarover verantwoording kunnen afleggen;
- Het melden van datalekken
- Het aanstellen van een functionaris gegevens bescherming

Binnen Veiligheidsregio Twente is met een projectgroep een start gemaakt met bovenstaande, waarbij wordt ingezet op het in kaart brengen van informatiesystemen, processen en bewustwording van medewerkers. In de komende jaren zal dit onderwerp structureel menskracht vragen.

Slimmer gebruik maken van informatie
Veiligheidsregio Twente onderneemt verschillende initiatieven om informatie een meer cruciale rol te laten spelen in zowel de voorbereidende, koude fase van incidentbestrijding als in de lauwe en warme fase van incidentbestrijding. Voorbeelden zijn het werken aan een actueel operationeel beeld door het beschikbaar stellen van up to date informatie voor de verschillende functionarissen in de crisisorganisatie.

Transitie meldkamer
Sinds 2014 loopt een landelijk traject onder de naam Transitie Landelijke Meldkamer Organisatie. Hierin wordt uitvoering gegeven aan het besluit van de minister om over te gaan naar één nieuwe meldkamerorganisatie die verantwoordelijk wordt voor 10 landelijke meldkamers (i.p.v. de 25 regionale meldkamers).
Daarnaast speelt nog het vraagstuk rond dat wat achterblijft, vooral een combinatie van meldkamer, Regionaal Coördinatiecentrum (RCC) en de Regionale Toezichtsruimte. De komende periode worden hiervoor plannen ontwikkeld.

Platformfunctie bieden
Veiligheidsregio Twente biedt een platformfunctie voor samenwerkingsconstructies op verschillende terreinen van veiligheid. Voorbeelden die reeds lopen zijn het bieden van een platform voor integrale veiligheidszorg (IVZ), Regionale toezichtruimte (RTR) en Veiligheidsstrategie Oost Nederland. In 2018 komt het Veiligheidshuis Twente ook bij de VRT.

Wat willen we bereiken?

Alle activiteiten van de Veiligheidsregio Twente richten zich op het vergroten van de veiligheid van de inwoners en bezoekers van Twente. Dit doen wij door veiligheidsrisico’s in Twente nauwgezet in kaart te brengen en de zelfredzaamheid bij inwoners en ondernemers in Twente te stimuleren. Onze activiteiten strekken zich uit van het voorkomen van (en voorbereiden op) ongevallen en rampen, tot het verhelpen van de situatie bij ongevallen en rampen. Daarbij gaat onze aandacht niet alleen uit naar bestaande risico’s, ook de beheersing en bestrijding van nieuwe risico’s staat hoog bij ons op de agenda. Het resultaat is niet per definitie een hoger veiligheidsniveau, maar wel meer veiligheid in Twente en duidelijkheid over de risico’s waardoor mensen in Twente zich beter kunnen voorbereiden.

Rekening houdend met de landelijke uitgangspunten en –ontwikkelingen, het regionaal risicoprofiel en de wettelijke kaders, heeft Veiligheidsregio Twente een aantal strategische beleidsdoelstellingen geformuleerd. Het betreft de volgende strategische beleidsdoelstellingen:

1. Innovatie als uitgangspunt van ons denken en doen
2. Goede informatievoorziening
3. Anticiperen op en faciliteren van ontwikkelingen in de samenleving
4. Een op de samenleving toegeruste crisisorganisatie
5. Betekenisvol samenwerken.

In 2019 zullen de voorbereidingen voor het opstellen van het beleidsplan voor de nieuwe beleidsperiode 2020-2023 starten.

Wat gaan we doen?

Op basis van de Wet Veiligheidsregio's beschikt iedere Veiligheidsregio in Nederland over de middelen om zware ongevallen, branden, rampen en crises waar mogelijk te voorkomen en, in geval van, professioneel en slagvaardig te kunnen optreden. Veiligheidsregio Twente heeft primair tot doel de Wet Veiligheidsregio's uit te voeren, meer in het bijzonder de taken zoals genoemd in artikel 10 van de Wvr. Belangrijke activiteiten in het jaar 2018 vanuit het Veiligheidsbureau zijn :

Bestuursondersteuning

a. Advisering aan en ondersteuning van het bestuur.
b. Coördinatie van de multidisciplinaire samenwerking op het gebied van de voorbereiding op de rampenbestrijding en crisisbeheersing.
c. Coördinatie van de planning en controlcyclus.
d. Voorzien in de meldkamerfunctie.
e. Waar nodig en mogelijk ondersteuning aan brandweer, GHOR, gemeenten, politie en partners.
f. Invulling geven aan het regisseurschap voor veiligheid; inmiddels de platformfunctie.

Samenwerking

Veiligheidsregio Twente werkt met diverse partijen (crisispartners) samen. Het gaat hier om samenwerking met de regionale nutsbedrijven, zoals bijvoorbeeld, Essent, Vitens, Cogas, maar ook om samenwerking met Pro Rail, het waterschap Vechtstromen, de provincie Overijssel, het Regionaal Militair Commando of functionarissen van andere overheidsdiensten. Het doel van deze samenwerking is dat partijen gezamenlijk voorbereidingen treffen en dat coördinatie bij de aanpak van de ramp of crisis tot stand komt. Het regionale crisisplan bevat een overzicht van de afspraken die met de crisispartners zijn gemaakt.
Samenwerking vindt ook plaats met andere veiligheidsregio's. Met name op Oost 5 niveau. De transitie naar een meldkamer op Oost 5 niveau is daar een goed voorbeeld van.

Twente is een grensregio die met ongeveer de helft van zijn grens raakt aan buurland Duitsland. Bijzonder daarbij is, dat Twente grenst aan twee Duitse deelstaten, Nordrhein-Westfalen en Niedersachsen. Deze "Bundesländer" maken weliswaar deel uit van één Duitsland, maar verschillen tegelijkertijd sterk in cultuur, wetgeving en organisatie.
De noodzaak om te investeren in de samenwerking met onze oosterburen is evident, ondanks het gegeven dat het een niet wettelijke taak is. De afgelopen periode hebben we daar een begin mee gemaakt. Ook in 2019 willen we inzetten op het intensiveren van de samenwerking met Duitsland, onder andere door :

- verschillende overlegvormen een structureel karakter te geven waardoor het beter mogelijk is uniforme afspraken met elkaar te maken.
- het actief ondersteunen van het organiseren van grensoverschrijdende liaisons.

Crisisorganisatie

Per 1 februari 2017 is de nieuwe crisisorganisatiestructuur ingevoerd. In 2018 en 2019 zal er, na de gemeentelijke verkiezingen, ruimschoots aandacht besteed worden aan het opleidingstraject voor nieuwe loco-burgemeesters. In 2017 is een nieuw muliti OTO beleidsplan opgesteld voor de komende jaren met de volgende pijlers:

- 14 systeemoefeningen als ruggengraat van de blijvende vakbekwaamheid van de crisisorganisatie.
- Expertsessies als maatwerk en experimenteermogelijkheid voor nieuwe vormen met maximaal rendement en in samenspraak met de doelgroepen met name gericht op vaardigheden en competenties.
- Ontwikkelingen van een vakbekwaamheidssysteem.

Innovatie

In 2017 heeft de Veiligheidsregio Twente van het ministerie van J&V een subsidie gekregen voor het project Next Level. Dit project beoogt met behulp van automatische drones en sensoren een nieuw veiligheidsconcept te ontwikkelen. Het projectresultaat is een test en demonstratie van een veiligheidsconcept met een automatische drone in een afgesloten ruimte (proof of concept). De planning is om medio 2019 dit project te hebben afgerond.

Risicocommunicatie

Het bestuur van de Veiligheidsregio is verantwoordelijk voor de informatievoorziening aan burgers over de risico's, rampen en crises en over de maatregelen die het heeft genomen ter voorkoming en bestrijding ervan. Dit ligt in het verlengde van de verantwoordelijk van het bestuur voor het vaststellen van het risicoprofiel. Risicocommunicatie is er niet alleen op gericht dat burgers zich bewust zijn van de risico's, maar ook van de

voorbereidingen die ze zelf kunnen treffen en acties die ze kunnen ondernemen op het moment van een incident.

Gemeentelijke kolom
Binnen Bevolkingszorg willen we het thema zelfredzaamheid meer vorm en inhoud gaan geven. We willen meer gebruik maken van de kennis, kunde en activiteiten van onze partners en de eigen kracht van inwoners meer benutten. Dit sluit aan bij de landelijke ontwikkelingen.

Informatievoorziening
In 2015 is door het landelijk Veiligheidsberaad het programmaplan Informatievoorziening vastgesteld. Dit programma heeft een looptijd tot 2020 en heeft tot doel om als veiligheidsregio's efficiënter en effectiever te werken en samen te werken. Binnen het programma zijn zes speerpunten benoemd die worden opgepakt. Hiervoor zijn verschillende convenanten afgesloten met alle veiligheidsregio's. De thema's waar samenwerking wordt gezocht tussen de veiligheidsregio's zijn:

- Basisvoorziening GEO
- Landelijke Kernregistraties
- Landelijke ICT-omgeving
- Gemeenschappelijke applicaties
- Business intelligence (informatiegestuurd werken)
- Informatieveiligheid (cybersecurity).

Rampenbestrijdingsplannen
Rampenbestrijdingsplannen zijn de operationele plannen waarin de aanpak van concrete rampsituaties voor specifieke inrichtingen is beschreven. Bij Algemene Maatregel van Bestuur (amvb) worden de categorieën inrichtingen aangewezen waarvoor rampbestrijdingsplannen moeten worden opgesteld. Deze rambestrijdingsplannen worden door het bestuur van de veiligheidsregio vastgesteld. Aan deze taak zal ook in 2019 uitvoering worden gegeven.

Visitatie
In mei 2018 bezoekt een visitatiecommissie de VRT. De commissie van collega's uit andere veiligheidsregio's en een extern lid praat dan met bestuur, directie, medewerkers en samenwerkingspartners van de VRT over de VRT. Na de visitatie volgt een visitatierapport. Op basis van de genoemde verbeter- en aandachtspunten wordt een plan van aanpak opgesteld voor de komende jaren.

Wat gaat het kosten?

Multidisciplinaire onderwerpen	2019		2018		Verschil	
	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten
Bestuursondersteuning	699.474	1.488.959	820.829	1.600.142	-121.355	-111.183
Rampenbestrijding en crisisorganisatie	266.910	-	309.580	54.261	-42.670	-54.261
Samenwerking & Innovatie	384.198	316.000	163.605	97.200	220.593	218.800
Meldkamer	794.544	389.543	828.892	389.543	-34.348	-
Kwaliteit & Informatievoorziening	181.583	51.000	163.100	39.086	18.483	11.914
Risicobeheersing & Communicatie	182.863	18.000	210.679	54.209	-27.816	-36.209
Platform IVZ	102.494	102.494	143.940	143.940	-41.446	-41.446
Totaal Multidisciplinaire onderwerpen	**2.612.066**	**2.365.997**	**2.640.625**	**2.378.381**	**-28.559**	**-12.384**
	246.069		**262.244**		**-16.175**	

In de begroting 2019 zijn incidentele baten en lasten opgenomen voor in totaal € 486.588. Incidentele middelen (vooruitontvangen BDUR-gelden en/of subsidies) worden in 2018 en 2019 besteed aan projecten, zoals:

- Informatievoorziening
- Multidisciplinaire samenwerking
- Communicatie
- Platform IVZ
- Overige innovatieve projecten

3.2 Programma Brandweer

Portefeuillehouder	**S.W.J.G. Schelberg**
Programmamanager	**S.J.M. Wevers**

Samenvatting
In artikel 25 van de Wet op de Veiligheidsregio's staan de taken van de brandweer als volgt omschreven:

1. *De door het bestuur van de veiligheidsregio ingestelde brandweer voert in ieder geval de volgende taken uit:*
   a. *het voorkomen, beperken en bestrijden van brand;*
   b. *het beperken en bestrijden van gevaar voor mensen en dieren bij ongevallen anders dan bij brand;*
   c. *het waarschuwen van de bevolking;*
   d. *het verkennen van gevaarlijke stoffen en het verrichten van ontsmetting;*
   e. *het adviseren van andere overheden en organisaties op het gebied van de brandpreventie, brandbestrijding en het voorkomen, beperken en bestrijden van ongevallen met gevaarlijke stoffen.*
2. *De brandweer voert tevens taken uit bij rampen en crises in het kader van de rampenbestrijding en de crisisbeheersing.*
3. *De brandweer staat onder leiding van een commandant.*

Missie en visie
De missie en visie van Brandweer Twente zijn beschreven in het visiedocument 'Brandweer Twente over morgen' (oktober 2011). Minder slachtoffers en minder schade is het streven voor de komende jaren. Dat gebeurt met oog voor efficiënte bedrijfsvoering, acceptabele belasting van brandweermensen en een heldere verantwoordelijkheidsverdeling tussen overheid en maatschappij. Brandweer Twente staat in de toekomst niet meer alleen voor bestrijden (beperken effect). Juist voorkomen en nazorg (verkleinen kans) krijgen meer aandacht. Kennis wordt de basis voor alle activiteiten. De brandweerzorg die Brandweer Twente levert is voor burgers betaalbaar, voor het bestuur uitlegbaar en voor onze medewerkers behapbaar.
Brandweer heeft een uitvoeringsagenda gemaakt voor periode 2018-2023 gebaseerd op de huidige bestuurlijk vastgestelde visie. De jaren 2018-2023 staan in het teken van de drie pijlers:

1. Ondernemende en vernieuwende organisatie
2. Mens staat centraal
3. Midden in de maatschappij.

Ontwikkeling en realisatie van deze pijlers wordt uitgevoerd met het uitgangspunt: Brandweer Twente is er altijd.

Kaderstellende beleidsnota's

- Brandweer Twente over morgen, visie op één brandweer in Twente (oktober 2011)
- Principebesluit één Brandweer Twente
- Organisatieplan Brandweer Twente
- Beleidsplan Veiligheidsregio Twente 2016-2019
- Uitvoeringsagenda Brandweer Twente: De Blik veuroet 2018-2023. (januari 2018)
- Dekkingsplan Brandweer Twente
- Wet Veiligheidsregio's
- Landelijk agenda basis brandweerzorg 2018- 2022 (februari 2018)

Trends en Ontwikkelingen

1. Omgevingsrecht
Er vinden momenteel diverse ontwikkelingen in het omgevingsrecht plaats, die de brandweer en de Veiligheidsregio raken. Het betreft de introductie van de Omgevingswet, de mogelijke introductie van private kwaliteitsborging in de bouw en de inrichting van regionale uitvoeringsdiensten/omgevingsdiensten (RUD's en Brzo-RUD's). Met name de nieuwe Omgevingswet en de private kwaliteitsborging hebben invloed op de rol van de brandweer t.a.v. brandveiligheid in Nederland en hebben daarbij mogelijk ook invloed op het repressieve optreden van de brandweer.

- *Introductie Omgevingswet*
  De Omgevingswet is één nieuwe, integrale wet waarmee het kabinet besluitvorming over ruimtelijk relevante ontwikkelingen wil vergemakkelijken en gaat o.a. over ruimte, bouwen, water, milieu en infrastructuur. De nieuwe wet heeft "een veilige en gezonde fysieke leefomgeving en goede omgevingskwaliteit" als één van zijn hoofddoelstellingen. De taken van de brandweer met betrekking het voorkomen en bestrijden van branden en andere incidenten blijft geborgd in de Wet Veiligheidsregio's. Mogelijk dat de wijze waarop dit gebeurt, aangepast wordt als gevolg van de introductie van de omgevingswet.
- *Private kwaliteitsborging*
  De introductie van private kwaliteitsborging betekent - kort samengevat - dat marktpartijen en adviesbureaus een belangrijk deel van de technische Bouwbesluittoets gaan uitvoeren. De Minister voor

Wonen en Rijksdienst werkt momenteel aan de beoogde introductie hiervan. Inmiddels heeft de tweede kamer ingestemd met de private kwaliteitsborging. Dit betekent dat Brandweer Twente verder gaat met de doorontwikkeling van regelgericht naar risicogericht zowel op het gebied advies als toezicht. Brandveiligheid is immers een samenhangend geheel van gebouw, installaties, gebruik en omgeving. Deze integraliteit zal dan ook samen met bestrijdbaarheid van een incident worden meegewogen in een advies voor alle fases van een bouwwerk: van plan via realisatie en oplevering tot gebruik.
Brandweer Twente heeft onderzocht hoe zij zich wil positioneren ten aanzien van bovenstaande ontwikkelingen en hoe zij kan bijdragen aan een optimale brandveiligheid in Twente. Deze strategie wordt in de komende jaren verder geïmplementeerd.

- *Inrichting regionale uitvoeringsdiensten (RUD's en Brzo-RUD's) of Omgevingsdiensten*
  In Nederland ontstaat een stelsel van Regionale Uitvoeringsdiensten (RUD's) dat belast is met uitvoeringstaken op het terrein van het omgevingsrecht. Een RUD, ook wel Omgevingsdienst genoemd, is één loket voor vergunningverlening, toezicht en handhaving (VTH) op het gebied van milieu en mogelijk ook bouwen, natuur en water. Voor de vergunningverlening en handhaving rondom de BRZO-bedrijven zijn er zes gespecialiseerde RUD's.

  De ontwikkeling inzake de Regionale Uitvoeringsdiensten (zowel inzake de uitvoering van de Wet Algemene Bepalingen Omgevingsrecht (Wabo) als ook van het BRZO) is van invloed op de vormgeving van de advisering door de brandweer Vanaf 1 januari 2018 moeten alle omgevingsdiensten verplicht als openbaar lichaam zijn ingericht. De gemeenten zijn bezig met het overgaan van het personeel om deze Omgevingsdienst voor Twente vorm te gaan geven. Brandweer Twente zal in deze een extern kennispunt brandveiligheid zijn en blijven, waardoor de manier van adviseren aan een Omgevingsdienst gelijk is aan de advisering aan een gemeente of provincie.

2. Opkomsttijden en doorontwikkeling repressie

RemBrand is een onderzoek dat gericht is op het bereiken van minder branden, minder slachtoffers en minder schade. Uit het onderzoek is naar voren gekomen dat dit alleen in een coproductie tussen verschillende partijen bereikt kan worden. Het huidige wettelijke kader legt te veel focus op opkomsttijden waarvan de onderbouwing ook nog moeilijk te achterhalen blijkt. De eerste fase is in opdracht van het Veiligheidsberaad vervolgd (RemBrand fase 2). Hierin zijn criteria gedefinieerd in termen van output- en outcome voor alle schakels van de veiligheidsketen, die een effect hebben op de impact van de brandweerzorg voor de maatschappij. De uitkomsten van RemBrand hangen samen met de aankondiging dat de Wet Veiligheidsregio's geëvalueerd wordt. Het werkveld is nog in afwachting van deze herziening van de wet. Deze herziening bevat naar verwachting wijzigingen met betrekking tot de normtijden.

Voor het landelijke niveau ziet de agenda voor minder brand, minder slachtoffers en minder schade er dan als volgt uit, waarbij per thema indicatief de actoren zijn aangegeven:

- Het snel verbeteren van de rookmelderdichtheid door het bevorderen en ondersteunen van landelijke, en lokale acties enerzijds, en het bevorderen van wet- en regelgeving om werkende rookmelders in woningen te verplichten anderzijds.
- Het bevorderen van wet- en regelgeving voor Brandveilig meubilair.
- Veiligheidslabel voor woningen en bewoners (techniek en gedrag).
- Brandveiligheid in het technisch onderwijs (m.n. bouw- en installatie-gerelateerd).

In navolging op de landelijke ontwikkelingen, is brandweer Twente in 2016 gestart met het programma Risicogerichte Brandweerzorg 2020. De landelijke zienswijzen worden hierbij toegepast en vertaald naar de Twentse praktijk. In dit programma wordt ook gewerkt aan het realiseren van het bestuurlijk uitgangspunt van een vergelijkbare regio (voortkomend uit de besluitvorming over de herverdeling financieringssystematiek): het realiseren van een balans tussen de risico's en de bijbehorende maatregelen. Gelijkwaardige brandweerzorg in heel Twente bij risico's van dezelfde aard en omvang (AB 29 juni 2015).
Informatie-gestuurd werken is hierbij een belangrijke voorwaarde en heeft dan ook prioriteit. Immers, inzicht in de aard en omvang van de risico's en de prestaties van de brandweer is nodig om de gevraagde afweging te maken. Het informatie en operationeel centrum van brandweer Twente speelt hierin een ondersteunende rol.

Er liggen drie leidende principes ten grondslag aan de aanpak:

- Accent verlegd van repressie naar preventie: deze beweging (bekend onder de term 'vlinderdas' of 'voor het vlammetje') is enige jaren geleden ingezet. In een aantal gevallen zal deze nog verder worden doorgevoerd in de komende jaren.
- Risico gestuurde aanpak: de risico's zijn leidend voor het handelen en organiseren. Het betreft hier voorlichting, advisering, toezicht, opleiding, oefenen, preparatie, paraatheid, etc. In feite wordt deze aanpak ook toegepast binnen de bedrijfsvoering.

- Twentse aanpak met lokale accenten: waar het mogelijk is wordt (veelal vanuit efficiency) gekozen voor een aanpak op Twentse schaal. De risico's laten dit niet altijd toe. Dan wordt een lokale focus aangebracht om het beoogde veiligheidsniveau te behalen.

Een separate bestuurlijke voortgangsnotitie over dit onderwerp is onlangs opgesteld.

3. Meldkamer brandweer

De meldkamer brandweer is op dit moment nog een onderdeel van de meldkamer Twente. Landelijk loopt er een project om de meldkamers te reorganiseren. Er komt één nieuwe landelijke meldkamerorganisatie die verantwoordelijk wordt voor de meldkamers in Nederland. Het aantal locaties van de meldkamers gaat terug van 25 naar 10, waarbij de meldkamer voor de oostelijke regio's in Apeldoorn is voorzien. De meldkamer van de toekomst moet in 2020 operationeel zijn qua nieuwe werkwijze – conform het bestuurlijk vastgestelde Samenvoegingsplan Meldkamers Oost Nederland (16 oktober 2017). Uitgangspunt bij de transitie is dat dit een geleidelijk proces is waarbij de nieuwe manier van werken wordt uitgewerkt en beproefd. Twente is betrokken bij het landelijke en regionale proces.

4. Vrijwilligersagenda

De *Brandweer over morgen* schetst het toekomstconcept voor de brandweer in 2040 met vrijwilligheid als belangrijke basis.

De vrijwilligers vormen de lokale sleutel naar de vermaatschappelijking van de brandweer. Met een effectieve uitvoering van de lokale brandweerzorg rukken zij lokaal niet alleen uit voor brand en hulpverlening, maar helpen zij burgers ook brand te voorkomen en leren te beperken. Op deze wijze wordt vrijwilligheid in de hele lijnorganisatie vertegenwoordigd.
Diverse onderzoeken onder de brandweervrijwilligers hebben de tevredenheid van het vrijwilligerswerk aangetoond. Aandachtspunten voor verbetering zijn:

- In te spelen op de (h)erkenning van de vrijwilligers op hun specifieke maatschappelijke positie in de lokale samenlevingen,
- In te spelen op de vervreemding in de organisatieopschaling en;
- Rekening houden met de toenemende belasting thuis, bij de werkgever en in de kazerne.

In Twente wordt er gewerkt met de vrijwilligersagenda, waarbij de landelijke visie wordt ingebed. De werving van nieuwe vrijwilligers is een jaarlijks terugkerende campagne, op basis van het ideale aantal en het personeelsverloop.

5. Ontwikkelingen Business Intelligence

Data-analyse wordt binnen Brandweer Twente sinds enige tijd in het IOC structureel opgepakt. Met de verkregen informatie wordt het functioneren achteraf beoordeeld en worden eveneens afwegingen gemaakt naar de toekomst. Het is een instrument om de kwaliteit en efficiency van de brandweerzorg, zowel preventief als repressief, te verbeteren. Hiervoor is structureel personele capaciteit nodig.

Algemeen zijn de ontwikkelingen BI samen te vatten in vier aandachtsgebieden:

a. In stand houden/onderhouden en doorontwikkelen infrastructuur
b. In stand houden/onderhouden en doorontwikkelen basisomgeving (servers en randapparatuur)
c. In stand houden/onderhouden en doorontwikkelen van de operationele informatievoorziening
d. Doorontwikkeling gebruik informatie als ondersteuning van de (crisis) organisatie.

Wat willen we bereiken?

Brandweer Twente is een herkenbare brandweerorganisatie die optreedt als sterke partner zowel in Veiligheidsregio Twente als daarbuiten. Onze bedrijfsvoering is gericht op efficiënt en risicogericht werken met een goede balans tussen kosten en baten. We streven naar een professionele en slagvaardige brandweerzorg, die voldoet aan wensen en verwachtingen van de inwoners. Die past binnen dat wat de wet en ons bestuur van ons vraagt. We staan elke dag 24/7 paraat voor een veilig Twente. Dit doen we door uit te rukken naar kleine branden en complexe incidenten én door te werken aan het voorkomen van branden en ongevallen via preventie. Ons doel daarbij is minder branden, minder slachtoffers en minder schade.

Wat gaan we doen?

1. Ondernemende en vernieuwende organisatie

We kijken steeds naar de risico's in Twente en de gegevens die we daarover hebben. Onze acties stemmen we daarop af. Daarbij hebben we aandacht voor bestaande en nieuwe ontwikkelingen in de maatschappij.

a. We verzamelen steeds meer informatie uit onze organisatie, maar ook daarbuiten. Deze informatie geeft ons inzicht om onderbouwde keuzes te maken in ons werk. Dit noemen we Business Intelligence.

b. We zijn vernieuwend: altijd op zoek naar het inzetten van nieuwe technologie en werkwijzen om er voor te zorgen dat onze mensen veilig en professioneel hun werk kunnen doen.
c. Voor het vlammetje zijn we blijvend op zoek naar kennis over oorzaken en slimme manieren om incidenten te voorkomen. Dit doen we door advisering en toezicht op bestaande en nieuwe ontwikkelingen, lesgeven in brandveiligheid op ROC en Hogescholen en . door het verhogen van veiligheidsbewustzijn d.m.v. voorlichting en workshops. De Riskfactory is daarvan een structureel onderdeel.
d. We staan 24/7 paraat vanuit ons netwerk van 29 kazernes. Elke kazerne levert een bijdrage aan het grote geheel. Elke kazerne krijgt ruimte voor lokale keuzes, bijvoorbeeld over oefenen, de kazerne en materiaal.

2. Mens staat centraal
a. Medewerkers voelen zich gezien en gewaardeerd. We luisteren naar elkaar en hebben begrip voor elkaars rol en positie. Samen zijn we trots op Brandweer Twente.
b. We staan bekend als een organisatie waar fitheid en gezondheid belangrijk is. Medewerkers zijn mentaal en fysiek gezond. Er zijn goede arbeidsomstandigheden en we werken aan mentale veerkracht.
c. Het oefenprogramma sluit aan bij de wensen en behoeften van het repressieve personeel: wat je al kunt hoef je niet te oefenen. Mensen worden uitgedaagd om te leren en krijgen de laatste kennis en inzichten aangeboden.
d. We hebben aandacht voor de vakbekwaamheid en inzetbaarheid van onze mensen. Daarbij stimuleren we mensen om zelf na te denken over hun loopbaan. De organisatie faciliteert en ondersteunt hierin.
e. Vrijwilligers vormen het grootste deel van ons personeelsbestand en voelen zich betrokken bij hun kazerne. Daarbij ligt de nadruk op het zoeken en het opleiden van voldoende repressieve vrijwilligers. De jeugdbrandweer biedt daarin kansen. Daarnaast kijken we naar nieuwe varianten van vrijwilligheid o.a. gerelateerd aan Brandveilig Leven.

3. Midden in de maatschappij
a. We leggen steeds verbindingen met andere organisaties in de maatschappij. Bijvoorbeeld voor het verbeteren van veiligheid voor specifieke doelgroepen, zoals ouderen en zorg.
b. Met bedrijven en onderwijsinstellingen werken we samen, zodat kennis zoveel mogelijk wordt gedeeld en we elkaar op gebied van veiligheid versterken. De Twente Safety Campus speelt hierin een belangrijke rol.
c. Landelijk bouwen we mee aan het Nederlandse brandweernetwerk. We laten daarbij onze Twentse stem horen. We zorgen o.a. voor een goede overgang van de Twentse meldkamer naar Oost Nederland.
d. Als onderdeel van Veiligheidsregio Twente werken we voor de Twentse gemeenten. De brandweer is daarbij een deskundig adviseur. Specifieke thema ‘s voor de komende jaren is de introductie van de Omgevingswet en de nieuwe ontwikkelingen rondom duurzaamheid.
We staan ook paraat bij grote en complexe incidenten. Dit doen we door een slagvaardige bijdrage te leveren aan de crisisorganisatie van Veiligheidsregio Twente. We werken daarin samen met andere veiligheidspartners.

Indicatoren				
Indicator	**Nr. activiteit**	**Bron**	**Huidig niveau (2018)**	**Ambitieniveau (2019)**
Verbinding met de gemeentes	1a	Principebesluit tot regionalisering	Brandweer Twente komt jaarlijks in iedere gemeente 1x langs om de gemeenteraden/-besturen te informeren over haar activiteiten.	Brandweer Twente komt indien gewenst jaarlijks in iedere gemeente 1x langs om de gemeenteraden/-besturen te informeren over haar activiteiten.
Brandweer levert een bijdrage in de multidisciplinaire vakgroepen.	1b	Visie *Brandweer Twente over Morgen*	100%	100%
De indicatorenset zoals vastgesteld in de programmabegroting wordt in VRT verband gemonitord.	1c	Nvt	Rapportage in BERAP en in de jaarrekening	Rapportage in BERAP en in de jaarrekening
Vrijwilligersagenda wordt gebruikt voor faciliteren en motiveren van vrijwilligers	1d	NvT	De agenda is actueel en wordt geïmplementeerd in samenwerking met vrijwilligers.	Zichtbare plek in organisatie. Agenda en ondersteuning op orde.

Productendienstencatalogus (PDC) met afspraken over de werkwijze m.b.t. de thema's advies en controles/toezicht.	2a,b	N.v.t.	In 2017 ev. worden de afspraken met de gemeentes gemonitord en waar nodig bijgestuurd.	In 2018 ev. zijn de afspraken uniform en worden die afspraken met de gemeentes gemonitord en waar nodig bijgestuurd.
Adviestermijn	2a,b	Visie *Brandweer Twente over Morgen*	90 % van de afgegeven adviezen is binnen de afgesproken en vastgelegde termijn verstrekt. 95% van de afgegeven adviezen voldoen aan de afgesproken en vastgestelde kwaliteitscriteria (PDC).	De afgegeven adviezen worden integraal behandeld en in nauwe samenwerking en afstemming met gemeente afgehandeld en verstrekt. De adviezen voldoen aan de afgesproken en vastgestelde kwaliteitscriteria.
Toezicht (controles brandveiligheid)	2a,b	Visie *Brandweer Twente over Morgen*	Ten minste 90% van de afgesproken controles is gerealiseerd. Tevredenheid over de uitgevoerde controles is minimaal voldoende (bepaald i.o.m. gemeente).	De diepgang, voortgang en realisatie van controles zijn afgestemd met de gemeenten. Daarbij wordt gestreven naar een integraal kwaliteitsniveau. Er vindt periodieke afstemming plaats met alle gemeenten omtrent de voortgang en eventuele bijzonderheden.
Brandveilig leven*	2c	n.v.t.	Bereik activiteiten BVL: jaarlijks ca 46.000 mensen.	Bereik activiteiten BVL: jaarlijks ca 50.000 mensen.
			Betreft burgers die direct bereikt zijn door een BVL activiteit (bijv. leerlingen op scholen) en burgers die indirect in contact zijn gekomen met een BVL activiteit (bijv. de ouders van de leerlingen die deelnemen aan een BVL activiteit).	
Brandonderzoek	2d	n.v.t.	Naast de reguliere brandonderzoeken wordt: – 100% van de branden met slachtoffers onderzocht – 100% van de woningbranden onderzocht	Naast de reguliere brandonderzoeken wordt: – 100% van de branden met slachtoffers onderzocht – Op verzoek worden woningbranden onderzocht
Basisbrandweerzorg: uitrukken die voldoen aan de normtijd	3a	Dekkingsplan Brandweer Twente	Bij daadwerkelijke uitrukken voldoet BRW Twente in	Bij daadwerkelijke uitrukken voldoet BRW Twente aan

			90% van de gevallen aan de berekende tijd uit het vastgestelde dekkingsplan Brandweer Twente.	de wettelijke maximale opkomsttijd van 18 minuten. Wij rapporteren periodiek over de mate waarin we hebben voldaan aan de berekende tijden uit het dekkingsplan.
Risicogerichte brandweerzorg	3b,c	n.v.t.	Programma Risicogerichte Brandweerzorg gestart: voortgangsnotitie bestuurlijk vastgesteld in 2017.	Uitvoering programma risicogerichte brandweerzorg loopt. Er wordt een start gemaakt met de actualisering van het dekkingsplan 2020-2023.

Wat gaat het kosten?

Brandweer	2019		2018		Verschil	
	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten
Repressie	13.411.054	1.080.705	12.900.183	1.041.344	510.871	39.361
Beheer & Techniek	12.259.742	1.207.906	11.560.726	1.100.390	699.016	107.516
Brandveiligheid	4.206.906	337.437	3.994.475	322.447	212.431	14.991
Vakbekwaamheid	5.582.780	491.797	4.323.241	348.986	1.259.539	142.811
Strategie & Ondersteuning	11.378.532	1.609.059	12.451.144	1.953.248	-1.072.612	-344.189
Troned	2.101.398	2.101.398	1.933.848	1.933.848	167.550	167.550
Totaal Brandweer	**48.940.412**	**6.828.303**	**47.163.617**	**6.700.263**	**1.776.795**	**128.040**
	42.112.110		**40.463.354**		**1.648.756**	

In de begroting 2019 zijn incidentele baten en lasten opgenomen voor in totaal € 225.971. Incidentele middelen (vooruit ontvangen BDUR-gelden en/of subsidies) worden in 2018 en 2019 onder andere besteed aan:

- Twente Safety Campus (cofinanciering investeringen)
- Diverse overige projecten

3.2.1 Twente Safety Campus[1]

De Twente Safety Campus (TSC) is een plek waar partners op het gebied van veiligheid elkaar ontmoeten en samenwerken. De Twente Safety Campus is opgezet vanuit een denken-doen-beleven- concept.

Het 'doen' gedeelte van Twente Safety Campus is het oefencentrum TRONED waar verschillende hulpdiensten werken aan hun vakbekwaamheid. Er is ruimte om te oefenen, om te experimenteren en om bezig te zijn met de praktijk. Het centrum wordt gebruikt door Twents brandweerpersoneel, maar wordt ook ingezet voor trainingen aan andere regio's en partners in het veiligheidsdomein, die deze trainingen inkopen.

In de Risk Factory kan veiligheid 'beleefd' worden. Het doel is vergroten van het veiligheidsbewustzijn en zelfredzaamheid van burgers. In de Risk Factory kunnen mensen door levensechte simulaties (on)veiligheid aan den lijve ervaren. Zo leren mensen een onveilige situatie te herkennen of te voorkomen. Ook leren ze om in een bepaalde situatie snel, veilig en zeker te kunnen optreden. Hierbij krijgen ze voorlichting en handelingsperspectieven aangeboden.

Het Safety Field Lab is een plek waar kennis ('het denken') centraal staat en een platform biedt om samen met kennisinstituten en bedrijven kennis en producten om ideeën te ontwikkelen naar producten en deze naar de veiligheidspraktijk te brengen. In de kennisprogramma's wordt samengewerkt met andere partijen waarbij we op zoek zijn naar innovatieve veiligheidsoplossingen. Oplossingen die Twente (betaalbaar) veilig houden én die vermarkt kunnen worden: van kennis naar kunde naar kassa.

Hiermee is de TSC een belangrijke ontmoetingsplek voor veiligheid in Twente. De verschillende onderdelen van de TSC (oefencentrum TRONED, de Risk Factory en het Safety Field Lab) halen verschillende disciplines en deskundigheden bij elkaar en waar mensen en kennis bij elkaar komen ontstaan ideeën en bedrijvigheid. Dit is de kern van TSC als onderdeel van het brede veiligheidsnetwerk in Twente, waarvan ook Twente Safety&Security deel uitmaakt.

Bestuurlijk
In november 2014 heeft het AB VRT besloten om een deel van TSC uit de projectfase te halen en dit deel als integraal onderdeel van de Veiligheidsregio Twente voor een periode van tenminste 5 jaar te exploiteren en door te ontwikkelen. Daarnaast is in december 2014 door het AB VRT opdracht gegeven voor het uitwerken van een 'open ontwikkelroute' waarin de toekomstige mogelijkheden, inclusief de bijbehorende route en beslispunten, van TSC in samenhang met TS&S worden verkend. Dit wordt opgepakt in het programma Twente Safety Campus. Het bestuur is in november 2015 tijdens de bestuurlijke tweedaagse over veiligheid geïnformeerd over de laatste stand van zaken rondom de Twente Safety Campus. In 2017 is de visie op doorontwikkeling van de Twente Safety Campus verder uitgewerkt en wordt er periodiek een terugkoppeling gegeven.

Wat willen we bereiken?
We willen de vakbekwaamheid en professionaliteit van hulpverleners en de hulpverlenersorganisatie stimuleren. Met de Risk Factory geven we invulling aan het veiligheidsbewustzijn door de zelfredzaamheid en het handelingsperspectief van Twentse burgers te vergroten. Niet alleen voor basisschoolleerlingen, maar ook voor hun omgeving en de groep van thuiswonende ouderen vanaf 65-70 jaar. Samen met bedrijven en kennisinstellingen zijn we op zoek naar innovatieve veiligheidsoplossingen die Twente betaalbaar veilig houden. Hiermee helpen we tevens Twentse bedrijven om ideeën door te ontwikkelen tot vermarktbare producten (Safety Field Lab). Dit alles naast de bijbehorende doelstelling om TSC op een bedrijfseconomisch verantwoorde manier exploiteren, continueren en doorontwikkelen.

Wat doen we ervoor?
We bieden onze activiteiten aan, aan verschillende doelgroepen:
- Oefenprogramma's en trainingen voor hulpverleners (Troned);
- Interactieve educatieprogramma's gericht op veligheidsbewustzijn en zelfredzaamheid van inwoners (Risk Factory);
- Mogelijkheden voor testen, simulaties en experimenteermogelijkheden voor bedrijven (Safety Field Lab). In het fieldlab wordt samengewerkt met bedrijven en overheidspartijen aan veiligheidsthema's. Hier worden onder andere producten getest op brandveiligheid. Daarnaast vindt daar co-creatie plaats, waarbij de unieke kenmerken van het vliegveld (afgeschermd, mooie testlocatie, veel ruimte) wordt benut.

[1] Twente Safety Campus opereert programma-overstijgend. Omdat de brandweerkolom het grootste aandeel heeft in de activiteiten is TSC onder dit programma verantwoord.

Vanaf 2016 is onder andere gestart met een gemeenschappelijk dronescentrum. Dit ontwikkel, test en opleidingscentrum voor drones is een publiek-private samenwerking waarbij een focusgebied is drones in relatie tot Safety & Security. Vanaf 2017 wordt aan de rol van de VRT als “trekker” naar “partner” meer inhoud gegeven (conform AB besluit van 10 oktober 2016).

Onderstaand in hooflijnen de financiële kenmerken van en de belangrijkste financiële opgave voor de betreffende onderdelen van TSC.

Troned

Balanswaarde per 01-01-2019	3,4 mln.
Exploitatieomvang	2,0 mln.
Personele sterkte	8,1 fte
Uitgangspunten financieel	Kostendekkende exploitatie.
Belangrijkste dekkingsbronnen	a. Omzet uit trainingen b. Inzet BDUR-gelden (als buffer)
Primaire focus financieel	Realiseren van genoeg cashflow om continuïteit te waarborgen.

Risk Factory

Balanswaarde per 01-01-2019	0,1 mln.
Exploitatieomvang	0,3 mln.
Personele sterkte	1,65 fte (basiscapaciteit)
Uitgangspunten financieel	Basiscapaciteit geleverd vanuit staande organisatie. Aanvullende uitgaven gefinancierd uit bijdragen van partners / derden.
Gebruikte dekkingsbronnen	– Gemeentelijke bijdrage (basiscapaciteit) – Bijdragen scholen en overige instellingen – Inzet BDUR-gelden (als buffer)
Primaire focus financieel	Borging structurele financiering Risk Factory.

Safety Field Lab

Balanswaarde per 01-01-2019	0,2 mln.
Exploitatieomvang	0,16 mln.
Personele sterkte	0,6 fte
Uitgangspunten financieel	Test- en certificering: kostendekkende exploitatie. Onderzoek en ontwikkeling: veelal gericht op cofinanciering.
Gebruikte dekkingsbronnen	– Subsidies – Omzet derden – Inzet BDUR-gelden (niet als buffer, maar gericht)
Primaire focus financieel	Financiële houdbaarheid van innovaties Risicoafweging bij doorontwikkeling / verbreding Field Lab

3.3 Programma GHOR

Portefeuillehouder	**T.J. Schouten**
Programmamanager	**S. Dinsbach**

Samenvatting
GHOR Twente coördineert, regisseert en adviseert over de geneeskundige hulpverlening bij rampenbestrijding en crisisbeheersing. Hierbij moet onderscheid worden gemaakt tussen de bureauorganisatie en de crisisorganisatie. De bureau organisatie heeft de volgende reguliere werkzaamheden:

- Evenementadvisering
- Beleidsmatige en inhoudelijke advisering
- Het ontwikkelen van plannen en procedures
- Opleiden, trainen en oefenen

Alle producten en taken van GHOR Twente zijn opgenomen in een productenboek.

De geneeskundige zorg tijdens een crisis wordt geleverd door verschillende geneeskundige organisaties, zoals ambulancediensten, GGD, huisartsen en ziekenhuizen. GHOR Twente vormt de schakel tussen deze organisaties. Zij coördineert de geneeskundige hulpverlening tijdens crises. Deze crisissituaties kunnen uiteenlopen van een grootschalige stroomuitval tot een ongeval met een groot aantal slachtoffers.

Missie en visie
Samen werken aan een veilig Twente
De GHOR is De enige onafhankelijke, verbindende schakel tussen zorg en veiligheid met de focus op eigen verantwoordelijkheid van de partners. Waarbij de volgende waarden geformuleerd zijn: GHOR Twente is zichtbaar, betrouwbaar, betrokken, laagdrempelig en toegevoegde waarde.

Kaderstellende beleidsnota's

- Visiedocument Veiligheidsregio Twente
- Organisatieplan VRT
- Regionaal risicoprofiel VRT
- Regionaal beleidsplan VRT
- Regionaal crisisplan VRT
- Actieplan GHOR Twente 2020
- Productenboek GHOR Twente

Trends en Ontwikkelingen

Zelfredzaamheid en informatie gestuurde GHOR
Een belangrijke trend en ontwikkeling is dat de burgers langer thuis blijven wonen. Hierdoor verspreiden zich ook de risico's voor minderzelfredzame burgers. Bij rampen/crisis zijn deze mensen niet meer in beeld. Het is dus zaak om de minderzelfredzame burgers beter in beeld te krijgen. Hiervoor zal gebruik moeten worden gemaakt van big data. Voor de advisering en operationele crisisorganisatie, met name bij de grootschalig inzetten is een informatie gestuurde GHOR noodzakelijk.

Omgevingswet
Met de implementatie van de omgevingswet wordt tevens onderzocht welke impact deze heeft. Hierbij wordt de samenwerking met de GGD verkend met de vraag of een coalitie voor beiden voordeel heeft.

Wat willen we bereiken?

De GHOR heeft als opdracht het coördineren van de geneeskundige hulpverlening bij rampen en crises, oftewel de witte kolom. Deze crisissituaties kunnen uiteenlopen van bijvoorbeeld een grootschalige stroomuitval tot een ongeval of ramp met een groot aantal slachtoffers. Verder heeft de GHOR als taak ondersteuning te bieden en coördinatie te verzorgen bij de voorbereiding van partijen op rampen en crises. Met het uiteindelijke doel om slachtoffers onder alle omstandigheden verantwoorde zorg te bieden, door een samenhangende zorgketen. Een zorgketen waarbij ook sprake is van een nauwe samenwerking met andere hulpdiensten. De GHOR adviseert daartoe de zorgsector en overige overheden en organisaties over de wijze van voorbereiding.

Wat gaan we doen?

1. Innovatie als uitgangspunt van ons denken en doen

a. Live-op door ontwikkelen

2. Goede informatievoorziening

a. Investeren in een goede informatievoorziening koud en warm
b. Ontwikkelen rol GHOR Twente binnen VIC
c. Doorontwikkeling HIN piket
d. Participeren in de werkgroep informatiemanagement (landelijke en regionaal)

3. Anticiperen op en faciliteren van ontwikkelingen in de samenleving

a. Participeren in de werkgroep omgevingswet en vergunningen
b. Het project veilig en gezond wonen
c. Participeren in de doorontwikkeling van de Risk Factory
d. Het actief meedenken, ontwikkelen, uitvoeren, en voor bereiden op terrorisme gevolg bestrijding
e. Evenementen advisering en beleidsontwikkeling
f. Participeren in het traject 'ziekte en antibioticaresistentie' in samenwerking met de GGD en Acute Zorg Euregio
g. Vervolgtraject Jodiumprofylaxe

4. Een op de samenleving afgestemde crisisorganisatie

a. Risico en crisiscommunicatie. In samenwerking met VRT, de verbinding maken. Tussen operationele GHOR functies en het aangeven van informatie bij communicatie woordvoering
b. Repressieve GHOR: Doorontwikkeling crisisorganisatie
c. OTO GHOR: Uitvoeren en participeren in het multi OTO traject
d. Evaluatie en lerende organisatie: Mono GHOR en multidisciplinair

5. Samenwerking zoeken en intensiveren

a. Partners van zorg continuïteit in hun kracht zetten
b. Convenanten herzien
c. Communiceren en informeren van partners, zichtbaarheid van de GHOR verbeteren
d. Ketenpartners meer betrekken bij de GHOR op: Bestuurlijk niveau, Managementniveau en organisatieniveau. En op operationeel niveau gericht op de Informatiemanagers, crisis coördinatoren etc.
e. Samenwerking Oost 5 intensiveren op het gebied van gebied van de repressieve organisatie, OTO, grensoverschrijdende samenwerking, kwaliteit en de informatie gestuurde organisatie van de GHOR en GGD.

Indicatoren

Indicator	Nr. activiteit	Bron	Huidig niveau (2018)	Ambitieniveau (2019)
Advisering GHOR bij C evenementen	3	Regionaal evenementen beleid	100%	100%
Sleutelfuncties bemenst	4	Reg. crisisplan	100%	100%
GHOR functionarissen opgeleid en min. 1x beoefend	4	OTO jaarplan	85%	85%
Evaluaties na inzet	4	Evaluaties na inzet	100%	100%

Wat gaat het kosten?

GHOR	2019		2018		Verschil	
	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten
Bedrijfsvoering GHOR	897.962	893.555	895.367	906.992	2.595	-13.437
GHOR functionarissen	418.667	-	415.891	-	2.776	-
Opleiding, training en oefenen	159.499	33.000	122.934	-	36.565	33.000
Operationele planvorming	49.070	-	47.687	-	1.383	-
Innovatie	21.000	21.000	50.000	50.000	-29.000	-29.000
Totaal GHOR	**1.546.197**	**947.555**	**1.531.879**	**956.992**	**14.318**	**-9.437**
	598.642		**574.887**		**23.755**	

In de begroting 2019 zijn incidentele baten en lasten opgenomen voor in totaal € 76.167. Incidentele middelen (vooruitontvangen BDUR-gelden en/of subsidies) worden in 2018 en 2019 besteed aan:

- versterking en verbetering van trajecten kwaliteitszorg
- Diverse innovatieve projecten

3.4 Programma Gemeenten

Portefeuillehouder	**T.J. Schouten**
Programmamanager	**Jan Eshuis - H.G.W. Meuleman**

Samenvatting

De Wet Veiligheidsregio's stelt de gemeentelijke kolom verantwoordelijk voor de coördinatie van de uitvoering van de bevolkingszorg. Binnen deze kolom is de coördinerend gemeentesecretaris belast met de coördinatie van de maatregelen en voorzieningen die de gemeenten treffen voor crisisbeheersing en Bevolkingszorg. De uitvoering van de taken worden gedaan door de Twentse Ambtenaren Openbare Veiligheid (AOV) en het veiligheidsbureau, in samenwerking met het team bevolkingszorg en externe partners.

De doorontwikkeling naar de nieuwe crisisorganisatie is afgerond en in 2017 worden, ook voor Bevolkingszorg, de laatste aanpassingen gedaan. Daarmee is de basis op orde. Binnen Bevolkingszorg willen we het thema zelfredzaamheid meer vorm en inhoud gaan geven. We willen meer gebruik maken van de kennis, kunde en activiteiten van onze partners en de eigen kracht van inwoners meer benutten. Dit sluit aan bij de landelijke ontwikkelingen.

Missie en visie
De visie van de gemeentelijke kolom sluit aan bij die van de VRT en de landelijke visie 'Bevolkingszorg op Orde (BZOO). Zelfredzame burgers moeten in staat worden gesteld om hun eigen weg te gaan en wanneer dat nodig is, moeten zij daarin gefaciliteerd en gestimuleerd worden. Dit betekent dat Bevolkingszorg zich meer moet richten op het helpen van diegenen die verminderd dan wel niet zelfredzaam zijn. Spontane hulp uit de samenleving wordt waar mogelijk geaccepteerd, gestimuleerd en gefaciliteerd.

Kaderstellende beleidsnota's

- Regionaal Beleidsplan 2016-2019
- Regionaal Crisisplan 2017-2020
- Handreiking Maatschappelijke Onrust
- Organisatieplan 'inrichting gemeentelijke kolom' (2011)
- Bevolkingszorg op orde in Twente (2014)

Trends en Ontwikkelingen
De trends, benoemd in het multi deel van deze begroting, zoals terrorismedreiging en de toenemende nadruk op zelfredzaamheid, hebben ook invloed op de kolom Bevolkingszorg.

Wat willen we bereiken?
• Bevolkingszorg is er zowel voor de fysieke als sociale crises • Uitdragen van de visie van BZOO in Twente aan (externe) crisispartners; • Het opleiden en oefenen van het team bevolkingszorg op basis van deze visie; • Zorgdragen voor een goede verbinding tussen de vakgebieden van zorg en veiligheid; • Faciliteiten van gemeenten zijn op orde voor de regionale crisisorganisatie

Wat gaan we doen?
De gemeentelijke kolom, bestaande uit het veiligheidsbureau, de Twentse AOV's en het team bevolkingszorg, geeft uitvoering aan het jaarplan Bevolkingszorg. Hier staan alle activiteiten, zowel projectmatig als beheersmatig, benoemd die gerelateerd zijn aan de visie en de doelstellingen.

Indicatoren				
Indicator	**Nr. activiteit**	**Bron**	**Huidig niveau (2018)**	**Ambitieniveau (2019)**
Percentage van de taken van het jaarplan zijn uitgevoerd door de gemeentelijke kolom		Jaarplan 2018	80%	80 %
Percentage van de sleutelfunctionarissen, Algemeen Commandant (AC) BZ, Officier van Dienst (OVD) Bevolkingszorg (BZ), HIN en hoofden Bevolkingszorg zijn opgeleid en geoefend		Jaarplan 2018	< 80%	> 80%

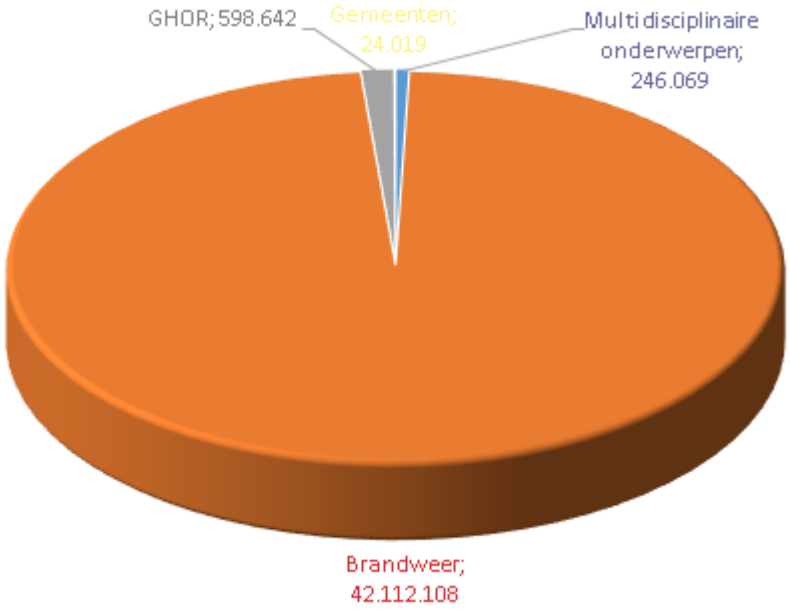
Wat gaat het kosten?

Gemeenten	2019		2018		Verschil	
	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten
Gemeentelijke processen	188.792	259.009	186.709	258.854	2.084	155
Bevolkingszorg	282.543	188.307	274.780	188.307	7.763	-
Totaal Gemeenten	**471.335**	**447.316**	**461.489**	**447.161**	**9.847**	**155**
	24.019		**14.328**		**9.692**	

In de begroting 2019 zijn incidentele baten en lasten opgenomen voor in totaal € 13.692. Incidentele middelen (vooruit ontvangen BDUR-gelden en/of subsidies) worden in 2018 en 2019 besteed aan:

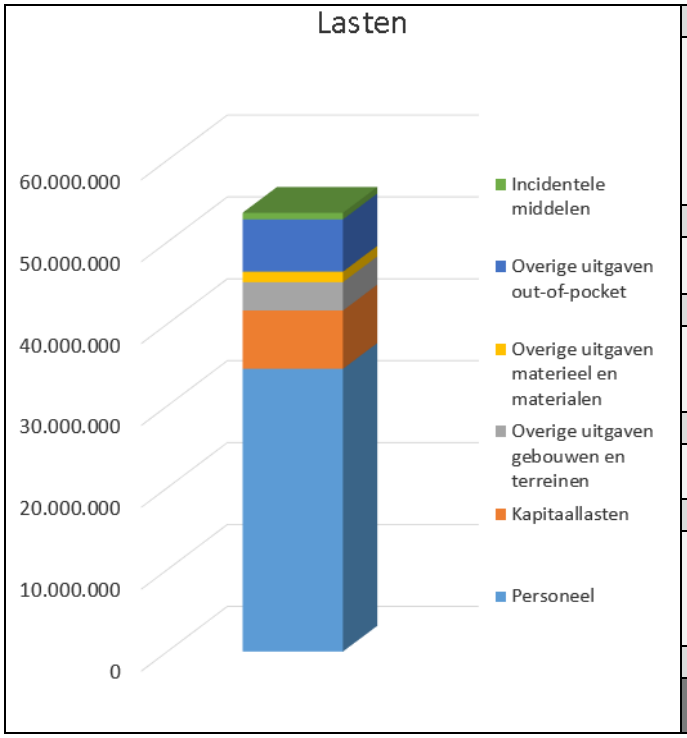
- Multi oefenprogramma

3.5 Geraamde totaal saldo van baten en lasten

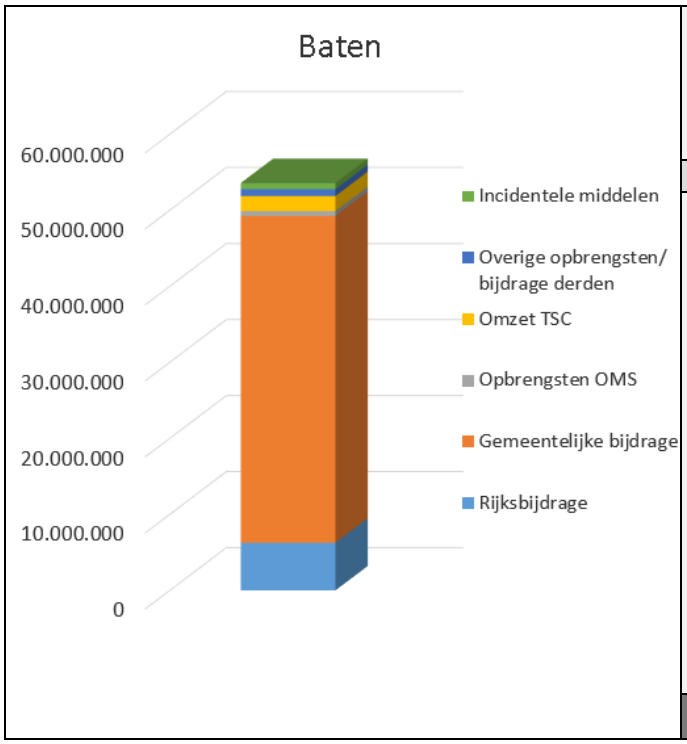

Programma	Lasten	Baten	Totaal
Multidisciplinaire onderwerpen	2.612.066	2.365.997	246.069
Brandweer	48.940.412	6.828.303	42.112.110
GHOR	1.546.197	947.555	598.642
Gemeenten	471.335	447.316	24.019
Totaal Veiligheidsregio Twente	**53.570.011**	**10.589.170**	**42.980.841**

3.6 Overzicht van herkomst en bestedingen baten en lasten

Personeel	**34.513.594**
Salarissen	23.761.962
Vergoedingen vrijwilligers	4.361.290
Piket en overige toelagen	2.317.359
FLO	1.616.148
Overig personeel	714.285
Inhuur personeel	1.742.549
Kapitaallasten	**7.123.094**
Rente	1.059.965
Afschrijvingen	6.063.129
Gebouwen en terreinen	**3.460.084**
Huur gebouwen en terreinen	842.056
Onderhoud	943.733
Overige gebouwgebonden kosten	1.674.295
Materieel en materialen	**1.277.007**
Onderhoud materiaal/materieel	908.398
Brandstof	368.609
Overige out-of-pocket	**6.393.232**
Opleiden/oefenen	3.292.047
ICT / informatievoorziening	1.835.894
Verzekeringen	354.537
Overig	910.754
Incidentele middelen	**803.000**
Totaal lasten	**53.570.011**

Rijksbijdrage	**6.266.497**
Gemeentelijke bijdrage	**42.980.841**
Opbrengsten OMS	**627.518**
Omzet TSC	**1.988.398**
Overige opbrengsten	**903.757**
Bijdragen derden (Meldkamer Twente)	389.543
Overige opbrengsten	229.413
Separate gemeentelijke bijdrage	284.801
Incidentele middelen	**803.000**
Totaal baten	**53.570.011**

4 Paragrafen

De begroting bevat de volgende paragrafen:

1. **Weerstandsvermogen en risicobeheersing**
2. **Onderhoud kapitaalgoederen**
3. **Financiering**
4. **Bedrijfsvoering**
5. **Verbonden partijen**

Dit hoofdstuk bestaat uit 5 paragrafen. Ze geven een dwarsdoorsnede van de begroting vanuit een bepaald perspectief. Het gaat hierbij om onderdelen die betrekking hebben op de beleidslijnen van beheersmatige aspecten. Deze aspecten kunnen grote financiële gevolgen hebben en daardoor de realisatie van de programma's beïnvloeden.

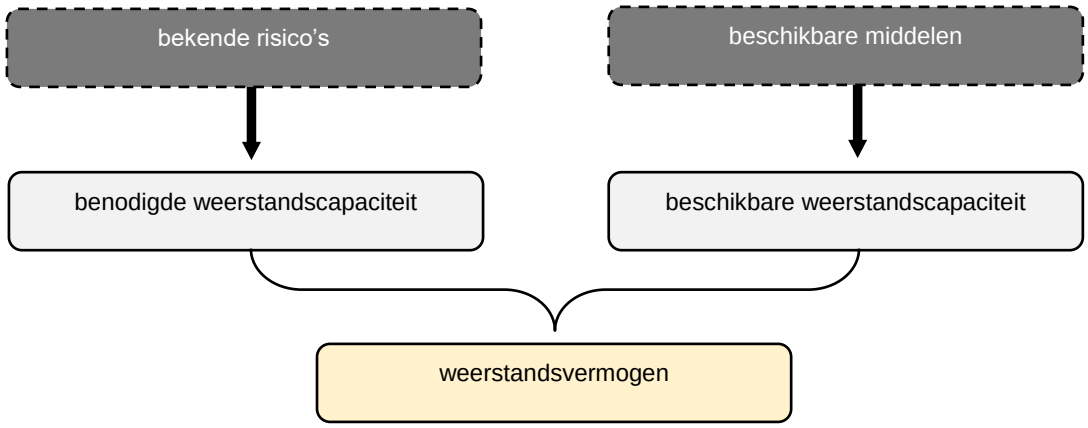
4.1 Weerstandsvermogen en risicobeheersing

Weerstandsvermogen en risicobeheersing
Deze paragraaf omvat zowel de beschikbare weerstandscapaciteit als een inschatting van risico's die daarmee moeten worden afgedekt. Het weerstandsvermogen is de relatie tussen de beschikbare weerstandscapaciteit en benodigde weerstandscapaciteit. Al afgedekte risico's, via voorzieningen of verzekeringen, hebben geen invloed op het weerstandsvermogen. Het weerstandsvermogen laat zien hoe robuust de begroting van de VRT is voor wat betreft het kunnen opvangen van risico's.

Technisch gesproken geeft het weerstandsvermogen de relatie weer tussen:

a. De middelen en mogelijkheden waarover VRT beschikt of kan beschikken om niet begrote kosten te dekken (de beschikbare weerstandscapaciteit);
b. Alle risico's waarvoor geen maatregelen zijn getroffen en die van materiële betekenis kunnen zijn in relatie tot de financiële positie. Dit komt tot uiting in de benodigde weerstandscapaciteit.

Schematisch:

In 2015 is het beleidskader risicomanagement / weerstandsvermogen vastgesteld. Het beleidskader is in samenspraak met specialisten vanuit gemeenten uitgewerkt. Het cyclische karakter ervan maakt het mogelijk om de systematiek onderdeel te laten zijn van de P&C-cyclus. Het beleidskader geeft aan wat als beschikbaar weerstandscapaciteit kan worden gerekend en hoe, op basis van de risico's, de benodigde weerstandscapaciteit wordt berekend.

4.1.1 Beschikbare weerstandscapaciteit

De weerstandscapaciteit dient om de continuïteit van de organisatie te waarborgen. We maken hierbij onderscheid tussen incidentele en structurele weerstandscapaciteit.

Incidentele weerstandscapaciteit
De incidentele weerstandscapaciteit bestaat in beginsel uit algemene middelen die als buffer dienen voor de opvang van onvoorziene incidentele kosten. Voor de VRT geldt dat vanwege de hybride financieringsstructuur de middelen afkomstig kunnen zijn van zowel de gemeenten als het Rijk.
Gemeentelijke middelen
Tot het weerstandsvermogen wordt gerekend de algemene reserve en de bestemmingsreserves waarop nog geen verplichtingen rusten.
De VRT beschikt per 1 januari 2018 over een Algemene Reserve van € 404.000. De bestemmingsreserves waarop nog geen verplichting rusten bedragen in totaal € 617.000**.**

Rijksmiddelen
Veiligheidsregio's ontvangen jaarlijks een doeluitkering van het Rijk, de zogenaamde Brede Doel Uitkering Rampenbestrijding (BDUR). De BDUR is in brede zin inzetbaar voor de rampenbestrijding en crisisbeheersing. De BDUR is sinds 2011 verhoogd ter naleving van de nieuwe wet- en regelgeving. Eerder al hebben regio's voor hetzelfde doel incidentele stimuleringsbijdragen ontvangen. Deze financiële injecties van het Rijk zijn in Twente maar beperkt aangewend.

Gegeven de vele ontwikkelingen waarmee VRT rekening dient te houden, is in 2011 ervoor gekozen om € 1.100.000 te alloceren voor onvoorziene tegenvallers. Hiervan resteert per 1 januari 2018 een bedrag van € 526.000. De omvang van de totale weerstandscapaciteit bedraagt daarmee per 1 januari 2018 **€ 1.547.000**

Structurele weerstandscapaciteit
De structurele weerstandscapaciteit bestaat uit de onbenutte capaciteit uit hoofde van tarieven, heffingen en bijdragen. Deze kan worden benut om structurele tegenvallers te compenseren, als hiervoor geen andere dekkingsmiddelen bestaan. De structurele weerstandcapaciteit van de VRT is nihil. Slechts een fractie van de begroting is afgedekt met tarieven en deze zijn overwegend marktconform. Verhoging zou daarom automatisch leiden tot omzetverlies.

4.1.2 Benodigde weerstandscapaciteit

Risico's
Jaarlijks wordt, conform beleidskader, het financiële risicobeeld in termen van kans en impact geactualiseerd. In het beleidskader zijn kans en impact in ordinale scores tot uitdrukking gebracht in een range van 1 (= klein) tot 5 (= groot). Een risico is daarom minimaal gewaardeerd op 1 en maximaal op 25. Risico's met een score vanaf 9 (oranje en rode scores) wegen mee in de weerstandscapaciteitsberekening. Risico's met een score lager dan 9 (groene scores) in beginsel niet tenzij het geheel ervan uitstijgt boven 1% van het begrotingsniveau (ca. € 500.000).

In onderstaande tabel zijn de risico's met een score boven de 9 (oranje en rode scores) verder toegelicht en gekwantificeerd. Daarbij is aangegeven welke beheersmaatregelen denkbaar zijn.

Risico-omschrijving	Beheersmaatregelen	Type	Kans/ impact berekening
Personeel			
Langdurig verzuim en arbeidsongeschiktheid Elke organisatie heeft te maken met verzuim. Bovengemiddeld langdurig verzuim, eventueel resulterend in arbeidsongeschiktheid, kan leiden tot hoge kosten voor inhuur van personeel.	Al in een vroegtijdig stadium actief sturen op verzuim.	exogeen	€ 140.000
Individueel keuze budget (IKB) Het IKB wordt per 2018 ingevoerd bij VRT. Een element hiervan is dat medewerkers de bovenwettelijke verlofuren voortaan krijgen uitbetaald. De verlofuren kunnen worden teruggekocht, maar het risico bestaat dat veel medewerkers dat niet gaan doen. Met het nieuwe systeem wordt bovendien de drempel verlaagd om verlofuren te verkopen.	Duidelijk communiceren richting medewerkers dat zij gebruik kunnen maken van de mogelijkheid om verlofuren (terug) te kopen.	exogeen	€ 98.000
Risicoclaims beroepsziekte brandweer In het land hebben verschillende gevallen zich inmiddels voorgedaan. Naast de claims zelf kunnen er ook kosten zijn voor tijdsbesteding aan de betreffende case.	Doorvoeren van het Schoon werken. Behoud van een goede aansprakelijkheidsverzekering.	exogeen	€ 45.000

Vrijwilligers korter in dienst bij de brandweer Dit leidt tot extra kosten voor met name opleidingen. De kosten nemen nog verder toe indien vrijwilligers sneller doorstromen naar functies waarvoor specifieke opleidingseisen gelden (bv. chauffeur).	Differentiatie van opleidingsaanbod. Bewustwordingsgesprek voor start van de opleiding over kosten van de opleiding. Optimaliseren personeelscapaciteit.	exogeen	€ 105.000
Overig			
TSC exploitatie Het gaat om het risico van exploitatieverlies en het mogelijk besluiten tot beëindiging van de exploitatie na afloop van de 1e huurperiode, waarmee boekwaardeverlies optreedt. Voor de nabije jaren lijkt het risico kleiner te zijn geworden, vanwege de aanwezige orderportefeuille. De sturing is verbeterd door de aanstelling van een directeur.	Kennis van de branches waarin TSC zich begeeft. Focus op optimalisering van de bedrijfsvoering. Ontwikkeling van een passende governance.	endogeen	€ 527.000
Vervanging brandweermaterieel en materiaal De prijzen van het specialistische brandweermaterieel en materiaal stijgen mogelijk sneller dan de reguliere prijsindex. (gebrek aan marktwerking).	Bijtijds inzicht in vervangingsmomenten en een zorgvuldige afweging maken ten aanzien van eisen en kosten.	exogeen	€ 170.000
I**nformatieveiligheid** De Wet Bescherming Persoonsgegevens is per 2016 aangescherpt. Dit brengt voor VRT de volgende risico's met zich mee. De organisatie moet (verder) worden ingericht op deze wetgeving, wat extra kosten met zich meebrengt. Bij overtreding van de wet kan aan VRT een forse boete worden opgelegd. Per mei wordt de wetgeving verder aangescherpt. VRT valt niet in een hoog risicoprofiel.	De risico op een boete verkleinen door bewustwording, inregelen effectieve procedures, monitoring van systemen en auditing.	exogeen	€ 151.000

Risico's die zijn opgetreden of gaan optreden

Het uitgangspunt is dat weerstandscapaciteit moet worden aangehouden voor risico's die kunnen optreden. In het beleidskader is vastgelegd dat risico's met een structurele impact worden gekwantificeerd op basis van 3x de jaarlast. Daarmee wordt verondersteld dat de organisatie in staat is het structurele effect van risico's binnen een termijn van 3 jaar op te vangen. In die redenering is daarom voor onderstaand reeds opgetreden risico een risicoscore aangehouden ter berekening van de weerstandscapaciteit. De score loopt af en vervalt dus volledig na 3 jaar (of eerder afhankelijk van het moment waarop het effect is ondervangen).

Omschrijving	Bedrag
Schoon werken Door de invoering van Schoon werken nemen de kosten op jaarbasis met € 130.000. Het gaat onder andere om extra investeringen en extra inzet op het gebied van wassen. Ook gaat het om hogere kosten vanwege extra slijtage van bluspakken. Rekening houdend met een implementatietermijn van 3 jaar, wordt nog 1 jaar meegenomen in de berekening van het weerstandsvermogen.	€ 130.000

<u>Financiële ontwikkelingen (5 knelpunten)</u>

In de paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing van de begroting 2018 waren de onderstaande 5 risico's opgenomen. Deze risico's hebben in de loop van de tijd steeds meer het karakter van een knelpunt gekregen, dat wil zeggen dat steeds duidelijker werd dat de risico's gaan optreden of reeds zijn opgetreden. In 2017 is gedetailleerd onderzoek verricht naar de bijbehorende financiële ontwikkelingen en in november 2017 is de Vervolgnotitie financiële ontwikkelingen op termijn en oplossingsrichtingen opgesteld. Hierin wordt per onderwerp ingegaan op de aanleiding, de stand van zaken, het effect op middellange termijn en de mogelijke oplossingsrichtingen. Daarmee is invulling gegeven aan één van de besluitpunten over de begroting 2018: het opstellen van een plan van aanpak voor deze ontwikkelingen.

Omschrijving	Bedrag
Effect is opgetreden en neemt jaarlijks toe	
BTW-compensatie De wijziging (het niet meer kunnen compenseren van BTW) is doorgevoerd m.i.v. 2014. Dit vertaalt zich in een oplopend knelpunt over een periode van 30 jaren tot 1 mln. Het bedrag is berekend op grond van de toename van jaarlast maal factor 3 (structureel effect).	180.000
Vervanging gebouwen De investeringsbudgetten zijn niet toereikend bij nieuwbouw van kazernes. Achterliggende oorzaken zijn: budgetten zijn in het verleden niet of onvoldoende geïndexeerd, de bouw van een aantal kazernes is in het verleden deels met incidenteel geld gedekt of de uitgaven daarvan werden vanwege geldende comptabiliteitsvoorschriften anders verantwoord. Het bedrag is berekend op grond van de toename van jaarlast maal factor 3 (structureel effect).	113.000
Effect is nog niet opgetreden	
Traject Landelijke Meldkamer In 2020 worden de meldkamertaken overgeheveld naar verzorgingsgebied Oost in Apeldoorn. De transitie brengt verschillende financiële risico's met zich mee, waaronder frictiekosten personeel en leegstand pand meldkamer Twente. Vanwege afspraken die nu worden gemaakt met het ministerie van J&V over de vergoeding voor transitiekosten en de bekostiging van het beheer (huisvesting en ICT) is de risicoscore afgenomen. Het bedrag is berekend op grond van de extra jaarlast maal factor 3 (structureel effect).	255.000
Vervanging Rijksmaterieel Het gaat om 3 WTS pelotons (grootschalig water) die overgaan naar VRT zonder bijbehorend budget. Het materieel zal op enig moment moeten worden vervangen. Het bedrag is berekend op grond van de extra jaarlast maal factor 3 (structureel effect).	375.000
Wijzigingen wetgeving OMS Zoals het er nu uitziet is de inning van abonnementsgelden door veiligheidsregio's niet meer mogelijk per 2020, vanwege het vervallen van de juridische grondslag. Deze gelden dekken momenteel een substantieel deel van de apparaatskosten van de organisatie af. Het bedrag is berekend op grond van de extra jaarlast maal factor 3 (structureel effect).	750.000

Risico's die in de toekomst kunnen ontstaan
Hieronder volgt een opsomming van toekomstige risico's, dat wil zeggen risico's die pas na 2019 kunnen optreden. Daarom tellen zij nog niet mee in het benodigde weerstandsvermogen.

Risico-omschrijving
Tweede loopbaanbeleid Het gaat om de verplichting om medewerkers op een andere functie te plaatsen. Hierbij is het nog onzeker of de beoogde regelgeving doorgaat of nog wordt aangepast. Zoals het er nu uitziet zullen de gevolgen zich voordoen per 2026.
Op sterkte houden repressieve slagkracht (vrijwilligers) De werving van vrijwilligers in de afgelopen tijd had in het algemeen goede resultaten, op diverse locaties waren er echter weinig aanmeldingen. Op korte termijn lijken er nog geen problemen te zijn. Een complicatie is dat meer mensen niet meer dag en nacht beschikbaar willen zijn. Dit kan worden opgelost door een vrijgekomen plaats in te vullen door 2 personen.
Renterisico op leningenportefeuille In de komende jaren beperkte afloop van lange leningen.
Werkkostenregeling onkosten vrijwilligers Per 2020 zal een nieuw besluit gelden over het al dan niet verlengen van de vrijstelling voor onkosten vrijwilligers.
Omgevingswet De invoering van de wet is uitgesteld naar 2021. Risico's zijn enerzijds verlies van taken en bijbehorende frictiekosten en anderzijds een mogelijke mismatch van huidige competenties met toekomstig werk.

4.1.3 Beoordeling weerstandsvermogen

Aantal geïdentificeerde risico's	18
Aantal groene scores (waardering 1-8)	11
Aantal oranje scores (waardering 9-16)	7
Aantal rode scores (waardering 17-25)	0
Is de som van de groene scores > 1% van de begroting	nee
Hoe hoog stijgt de som van groene scores hierboven uit?	n.v.t.
Zijn de rode scores alleen exogeen (ontstaan buiten de invloedssfeer van de organisatie)?	n.v.t.
Berekende omvang van het risico (oranje, rode en groene scores boven de drempel)	€ 3.039.000
Beschikbare weerstandscapaciteit ter dekking van de risico's (stand per 31-12-2017)	€ 1.547.000
Weerstandsratio feitelijk o.g.v. huidig risicobeeld	51%
Weerstandsratio toegestaan (cf. beleidskader)	70%

Uit het recapitulerende beeld blijkt dat het feitelijk weerstandsratio, net als bij de begroting 2018, onder de norm zit. Dit betekent dat positieve saldi in de jaarrekening worden toegevoegd aan de algemene reserve totdat de afgesproken norm is bereikt.

4.1.4 Financiële kengetallen

Het BBV schrijft voor dat in de paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing - in aanvulling op de ratio weerstandsvermogen - een verplichte set van vijf financiële kengetallen wordt opgenomen. De kengetallen maken inzichtelijk over hoeveel (financiële) ruimte Veiligheidsregio Twente beschikt om structurele en incidentele lasten te kunnen dekken of op te vangen. De kengetallen grondexploitatie en belastingcapaciteit zijn niet van toepassing voor Veiligheidsregio Twente. Daarom worden deze kengetallen niet meegenomen in deze paragraaf.

1. Netto schuldquote

De netto schuldquote laat het niveau van de schuldenlast zien, ten opzichte van de baten. Het geeft een indicatie van de mate waarin de rentelasten op de exploitatie drukken.

		Jaarrekening	Begroting				
		2017	2018	2019	2020	2021	2022
1a	Netto schuldquote	100,2%	100,1%	105,3%	105,5%	105,5%	105,5%
1b	netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen	100,1%	99,9%	105,2%	105,4%	105,4%	105,4%

De toename vanaf 2019 komt door de verwachte investeringen in nieuwbouw kazernes en de bijbehorende benodigde financiering.

2. Solvabiliteitsratio

De solvabiliteitsratio is de verhouding eigen vermogen/balanstotaal en geeft inzicht in de mate waarin een organisatie in staat is op de langere termijn aan haar financiële verplichtingen te voldoen.

	Jaarrekening	Begroting				
	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Solvabiliteitsratio	2,0%	2,7%	2,3%	2,2%	2,2%	2,2%

VRT heeft al sinds de oprichting een beperkt eigen vermogen en daarmee een lage solvabiliteit.

3. Structurele exploitatieruimte

Dit kengetal is nodig om te kunnen beoordelen welke structurele ruimte nodig is om de eigen lasten te dragen, of welke structurele stijging van de baten of structurele daling van de lasten daarvoor nodig is.

	Jaarrekening	Begroting				
	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Structurele exploitatieruimte	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%

4.1.5 Beoordeling onderlinge verhouding kengetallen in relatie tot de financiële positie

De structurele baten en lasten zijn in evenwicht. Het eigen vermogen is vrijwel nihil en kan tijdelijke verstoringen in dit evenwicht maar zeer beperkt opvangen.

4.2 Onderhoud kapitaalgoederen

In deze paragraaf beschrijven we het beleidskader voor het onderhoud van kapitaalgoederen. Kapitaalgoederen worden onderscheiden in vaste en vlottende activa, die als bezittingen op de balans staan en waarvan het nut zich over meerdere jaren uitstrekt. In het kader van deze paragraaf gaat het om de vaste activa, zoals bedrijfsgebouwen. Ze onderscheiden zich doordat ze voor hun instandhouding en verbetering structureel een substantieel beslag op middelen in de exploitatiebegroting leggen. Dit geldt niet voor de financiële activa en de bedrijfsmiddelen (vlottende activa) omdat die frequent worden vervangen.

Gebouwen

Veiligheidsregio Twente (VRT) heeft in totaal 39 gebouwen in gebruik (45.000 m2 BVO) waarvan er 30 in eigendom zijn van de VRT. Brandweer Twente heeft hier 31 gebouwen (31.500 m2 BVO) van in gebruik (de brandweerkazernes). De boekwaarde van allen panden tezamen bedraagt per 2018 33,9 mln.

Het beheer van de vastgoed portefeuille is belegd bij de sector Beheer & Techniek van Brandweer Twente. Het team Service & Beheer heeft hiertoe een Servicedesk ingericht die 24 uur per dag en 7 dagen in de week bereikbaar is voor storingen, klachten en schades. Het onderhoud wordt uitgevoerd op basis van onderliggende onderhoud- en beheersplannen. Deze plannen zijn na de aanbesteding van het meerjarig onderhoud opnieuw tegen het licht gehouden en op onderdelen herijkt.

In de afgelopen jaren zijn de gebouwen qua onderhoud op orde gebracht. Achtereenvolgens zijn de buitenschillen aangepakt en het binnenonderhoud op niveau gebracht. In de komende jaren ligt het accent op het bijhouden van het onderhoudsniveau (3) en energiereductie (vermindering CO-2 uitstoot).

Het onderhoudsbudget is de laatste jaren gefixeerd op **€ 0,9 mln**. Die is over de jaren heen bezien toereikend gebleken. De onderhoudsuitgaven hebben afgelopen jaren vanwege correctief onderhoud wel de nodige fluctuatie vertoond. Inmiddels is de nadruk komen te liggen op preventief (planbaar) onderhoud. De onderhoudsuitgaven zijn daardoor naar verwachting naar beneden bij te stellen. De middelen blijven evenwel benodigd voor de instandhouding van het huidige vastgoed (service- en investeringslasten)

Voor 2019 staan de volgende specifieke thema's op de rol:

- Nieuwbouw kazernes Almelo en Hellendoorn
- Verbouw kazerne Hengelo (aanleggen van tijdelijke voorzieningen om kazernering mogelijk te maken).
- Aanbesteding meerjarig groot onderhoud (bouwkundig deel)

Materieel

Veiligheidsregio beschikt over een groot arsenaal aan voertuigen. Na de regionalisering zijn in de eerste plaats de dienstvoertuigen tegen het licht gehouden. Het daaruit volgende dienstvoertuigenplan is in 2015 in uitvoering gebracht. Het plan omvatte ook een pilot voor het gebruik van elektrische voertuigen. In de loop van 2018 wordt het plan geëvalueerd.

In 2015 is voorts besloten tot een forse herschikking en reductie van het grootschalig materieel (efficiencyroute). Daarmee is inhoud gegeven aan een deel van de totale bezuinigingsopgave. De reductie is fasegewijs doorgevoerd (in gelijke tred met de wijze waarop de taakstelling fasegewijs wordt doorgevoerd in de begroting). Het wagenpark is inmiddels conform de planning gereduceerd. Op 2 januari jongstleden is de hoogwerker verplaatst van Nijverdal naar Rijssen. Met die verplaatsing is de efficiencyroute officieel voltooid.

Het onderhoudsbudget (out-of-pocket) bedraagt **€ 0,27 mln**. Ook dit budget is gefixeerd. Omdat is bezuinigd op het grootschalig materieel, rust ook nog een navenante bezuiniging op het bijbehorende exploitatiekosten, waaronder het onderhoud. Deze zal in het resterende deel van het afgesproken bezuinigingspad (t/m 2019) worden gerealiseerd.

Voor de komende periode krijgen de volgende thema's bijzondere aandacht:

- Aanbesteding natuurbrandvoertuigen en andere 1e lijnsvoertuigen (toekomstbestendig bluswater).
- Aanbesteding tankautospuiten
- Evaluatie dienstvoertuigenplan

4.3 Financiering

Treasury gaat over het sturen en beheersen van, het verantwoorden over en het toezicht houden op de financiële vermogenswaarden, de financiële geldstromen en de hieraan verbonden risico's. Het in 2015 vastgestelde treasurystatuut stelt hiervoor de beleidskaders.

Het Rijk heeft met de Wet financiering decentrale overheden (Wet Fido) en aanvullende regelgeving regels gesteld over hoe decentrale overheden hun geld en kapitaal beheren. De regeling schatkistbankieren houdt in dat overtollige middelen van decentrale overheden bij het ministerie van financiën moeten worden aangehouden. Het treasurystatuut sluit aan op de regelgeving en geeft ook de verdeling van verantwoordelijkheden en bevoegdheden weer. De Bedrijfsvoering Regio Twente is belast met de dagelijkse uitvoering van de treasury.

Belangrijke instrumenten voor de uitvoering van de treasury zijn de liquiditeitsplanning en de rentevisie. Deze worden tweemaal per jaar opgenomen in een treasurybericht voor de portefeuillehouder Middelen.

Risicobeheer
Door de wet Fido en aanvullende regelgeving zijn de risico's op de treasuryactiviteiten als beperkt te kwalificeren. De wet Fido stelt grenzen aan de mogelijkheid om goederen te financieren met kortlopende middelen (kasgeldlimiet) en maximeert de aflossing en renteherziening op aangetrokken leningen in enig jaar (renterisiconorm). Daarmee wordt het renterisico beperkt. Ook zijn er regels gesteld ten aanzien van het gebruik van derivaten, de vorm waarin leningen worden opgenomen of verstrekt en met welk soort instellingen financiële transacties mogen worden gedaan.

Door proactief uitvoering te geven aan de treasuryfunctie (periodiek opstellen liquiditeitenplanning en periodieke check op renteprognoses) zijn de restrisico's verder te verminderen.

Wettelijke kengetallen
Vanuit de regelgeving zijn er drie kengetallen die periodiek moeten worden berekend. De kasgeldlimiet en het schatkistbankierenpercentage worden achteraf gemiddeld per kwartaal berekend. Voor de renterisiconorm wordt vooruit gekeken met een berekening voor het komende jaar en een doorkijk naar de volgende drie jaren.

<u>Kasgeldlimiet</u>
De kasgeldlimiet is opgenomen om de directe gevolgen van een snelle rentestijging te beperken. Deze limiet beperkt het aandeel van de financieringsbehoefte dat met kortlopend vreemd vermogen mag worden gefinancierd. Bij wet is het maximum gesteld op 8,2% van het begrotingstotaal. Dat komt voor de organisatie neer op een bedrag van ca. € 4,4 mln.

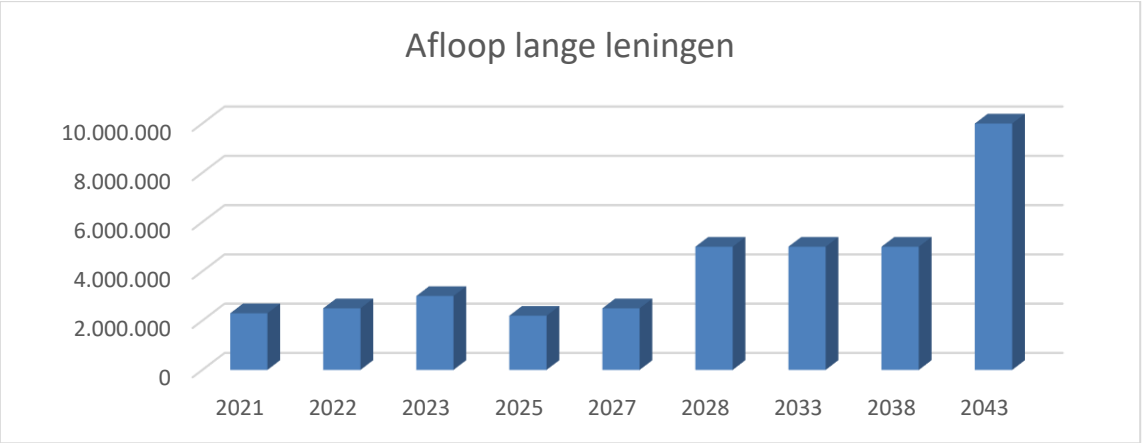
<u>Schatkistbankieren</u>
Schatkistbankieren houdt in dat decentrale overheden de verplichting hebben om hun middelen aan te houden bij het ministerie van financiën. Voor de middelen beneden het drempelbedrag (0,75% van het begrotingstotaal) geldt deze verplichting niet. Met de bank is afgesproken om automatisch saldo af te dragen.

<u>Renterisiconorm</u>
De renterisiconorm bepaalt dat van de vaste schuld jaarlijks een bedrag van maximaal 20% (c.a. € 10,7 mln.) van het begrotingstotaal onderhevig mag zijn aan renteherziening en herfinanciering. Hiermee is een grens gesteld aan het renterisico op de leningenportefeuille. De renterisicopercentage 's voor de komende jaren (berekend op basis van het begrotingstotaal 2019) staan in onderstaande tabel.

	Maximum	2019	2020	2021	2022
Renterisiconorm	20%	0,0 %	0,0 %	4,3 %	4,7 %

In 2021 en in 2022 lopen onderdelen van de langlopende leningenportefeuille af. Het gaat om € 2,3 miljoen resp. € 2,5 miljoen. Hiermee wordt ook voor de komende jaren de renterisiconorm niet overschreden.

Lening portefeuille
De langlopende leningenportefeuille bedraagt in totaal € 40,5 miljoen (stand ultimo 2017). Onderstaande grafiek geeft de verdeling van deze portefeuille naar afloopdata.

Ontwikkeling treasuryfunctie
De belangrijkste stap in de verdere ontwikkeling van de treasuryfunctie is het verbeteren van de liquiditeitsplanning. Hiertoe moet met name de meerjareninvesteringsplanning scherper in beeld worden gebracht. De jaarlijkse confrontatie van planning en realisatie zal bijdragen aan de verfijning.
Gezien de verwachte toename van investeringen (kazernes) zal de portefeuille lange leningen de komende jaren moeten worden uitgebreid.

Omslagrentepercentage
Het omslagrentepercentage wordt, conform vernieuwd BBV, berekend door de verwachte rentelasten te delen door de verwachte boekwaarde van de vaste activa per 1 januari van het begrotingsjaar. De rente wordt doorberekend aan de taakvelden waar de vaste activa bij behoren. Het gecalculeerde omslagpercentage mag op een veelvoud van 0,5% worden afgerond. Een actuele prognose van het omslagpercentage voor 2019 komt uit op 2,10%. Bij de keuze voor de kleinste afronding komt de te hanteren omslagrente uit op 2,0%. Hiermee wordt gekozen voor een stabiele meerjarige omslagrente. Het verschil tussen de geprognosticeerde en de te hanteren omslagrente moet als een verwacht negatief resultaat worden opgenomen op taakveld Treasury.
De externe rentelasten, renteomslag en renteresultaat zijn opgenomen in onderstaand renteschema.

Renteschema 2019 (x € 1.000,-)		
a.	de externe rentelasten over korte en lange financiering	1.099
b.	de externe rentebaten over de korte en lange financiering	2
	Saldo rentelasten en rentebaten	**1.097**
c1.	De rente die aan de grondexploitatie moet worden doorberekend	n.v.t.
c2.	De rente van projectfinanciering die aan het betreffende taakveld moet worden doorberekend	n.v.t.
c3.	De rentebaat van door-verstrekte leningen indien daar een specifieke lening voor is aangetrokken, die aan het betreffende taakveld moet worden toegerekend	n.v.t.
	Aan taakvelden toe te rekenen externe rente	**0**
d1.	Rente over eigen vermogen	n.v.t.
d2.	Rente over voorzieningen	n.v.t.
	Totaal aan taakvelden toe te rekenen rente	**0**
e.	De aan taakvelden toe te rekenen rente (renteomslag)	**1.070**
f.	Renteresultaat op het taakveld treasury	**27 -/-**

4.4 Bedrijfsvoering

Veiligheidsregio Twente (VRT) is een organisatie van brandweerzorg, geneeskundige hulpverlening, rampenbestrijding en crisisbeheersing onder één regionale bestuurlijke regie. Elke kolom vormt een zelfstandig organisatieonderdeel binnen de VRT en heeft daarin haar eigen taken en verantwoordelijkheden. Met betrekking tot bedrijfsvoeringstaken is afgesproken dat deze in gezamenlijkheid worden opgepakt voor de kolommen brandweer, GHOR en Veiligheidsbureau waarbij de brandweerkolom daarop regie voert.

De sector Strategie & Ondersteuning (kolom brandweer) is sinds 1 januari 2013 verantwoordelijk voor een aantal bedrijfsvoering dossiers. Onder deze bedrijfsvoeringdossiers vallen de taakgebieden Financiën, Verzekeringen, Strategische Inkoop, HRM, Fitheid & Arbo en Post & archief. Deze taakgebieden (met uitzondering van managementondersteuning en recepties) worden daarbij tevens uitgevoerd voor het Veiligheidsbureau en de GHOR.

De medewerkers van de kolom brandweer nemen de strategische en tactische onderdelen van deze taakgebieden voor hun rekening. Het operationele en uitvoerende deel van deze taakgebieden wordt voor een deel ingekocht bij Bedrijfsbureau Regio Twente (BRT). Afspraken hierover zijn vastgelegd in een dienstverleningsovereenkomst (DVO). Deze overeenkomst wordt periodiek geëvalueerd.

Doelstellingen die onder andere ten aanzien van bedrijfsvoering zijn geformuleerd:

- Strakke monitoring financieel perspectief VRT (gezien de ontwikkelingen op middellange termijn).
- Ontwikkeling P&C: review vorm, inhoud en proces programmabegroting
- Periodieke informatievoorziening voor management o.g.v. bedrijfsvoering (i.s.m. M&O), specifiek TSC
- Voorbereiding invoering e-facturering
- Introductie portfoliobenadering voor goederen en diensten en ondersteuning bij de implementatie daarvan.
- Doorlichting en digitalisering schadebeheerproces (i.s.m. verschillende taakvelden)
- Begeleiding geven aan het BMO traject;
- Ontwikkelingen inzake Wet Normalisering Rechtspositie Ambtenaren monitoren;
- Ontwikkelen HRM-beleid en rechtspositie, daar waar nodig in afstemming met OR en GO;
- Uitbreiden aantal HRM cijfers in beeld;
- Uitvoering geven aan HR beleid (inclusief Mobiliteit, aandacht voor zelfsturing en eigen verantwoordelijkheid van medewerkers);
- Uitvoering geven aan arbobeleid, PPMO en RI&E's;
- Aandacht voor mentale weerbaarheid binnen Veiligheidsregio Twente.
- Uitvoeren nieuwe DVO RT voor periode 2019-2020

Ten behoeve van de afstemming rondom bedrijfsvoeringsprocessen heeft de organisatie een overleg (Bedrijfsvoeringsoverleg / BVO) ingesteld waarin de kolommen brandweer, GHOR en Veiligheidsbureau zijn vertegenwoordigd. Daarnaast vindt daar waar nodig en/of gewenst uiteraard overleg en afstemming plaats met BRT.

Informatieveiligheid

Informatieveiligheid is de overkoepelende term voor het geheel van organisatorische, technische en procedurele maatregelen, gericht op bescherming van informatie. De aandacht hiervoor is sinds de wijziging van de wet bescherming persoonsgegevens per 1-1-2016 systematisch verhoogd. Met de komst van de Europese Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG) die op 25 mei 2018 van kracht wordt, is het thema ook meer dwingend op de agenda gezet. Onder de nieuwe verordening is er meer toezicht op het borgen van informatieveiligheid en kunnen boetes worden opgelegd indien organisaties hun gegevens onvoldoende beschermen.

Tot dusverre wordt het traject om te komen tot een betere informatieveiligheid en te voldoen aan de wettelijke bepalingen van de verordening projectmatig opgepakt. Daarbij wordt informatieveiligheid vanuit vier invalshoeken belicht.

1: proces en techniek
2: Gedrag & cultuur
3: Beleid en organisatie
4: Beheer & control

Voor de komende periode staan o.a. de volgende actiepunten op stapel:

- Afronding van de screening van de belangrijke bronsystemen op criteria van informatieveiligheid (o.a. Beaufort, Veiligheidspaspoort en AFAS).
- Een follow-up van de bewustwordingscampagne, zoals ingezet in 2017.
- Het formaliseren van het beleidskader voor informatieveiligheid (Baseline Informatiebeveiliging VRT) en daaruit volgend flankerende beleidslijnen.
- Het functioneel inbedden van informatieveiligheid door toewijzing van de rol van CISO, FG en Privacy Officer.
- Het ontwerpen van een systematiek van verantwoording, vergelijkbaar met de ENSIA-systematiek die voor gemeenten verplicht is gesteld.
- Realisatie van een goede overdracht van projectresultaten en daaruit volgende actiepunten aan de staande organisatie.

In 2018 wordt – naast de bovengenoemde actiepunten - verder nagedacht over de opzet en inhoud van de verantwoordingsinformatie over informatieveiligheid in de P&C-cyclus.

4.5 Verbonden partijen

Deze paragraaf betreft derde rechtspersonen waarmee Veiligheidsregio Twente een bestuurlijk én financieel belang heeft, door een participatie in een vennootschap of deelnemingen in stichtingen. Met een bestuurlijk belang bedoelen we een zetel in het bestuur van een deelneming of stemrecht. Een financieel belang houdt in dat de organisatie middelen ter beschikking heeft gesteld en die verliest bij faillissement van de verbonden partij en/of als financiële problemen bij de verbonden partij op haar verhaald kunnen worden. Van een financieel belang is ook sprake als Veiligheidsregio Twente bij liquidatie van een derde rechtspersoon middelen uitgekeerd kan krijgen.

Visie en beleid op verbonden partijen
Veiligheidsregio Twente heeft geen specifieke visie ontwikkeld op gebied van verbonden partijen. Het belang daarvan groeit naarmate de organisatie zich verbindt aan meer partijen. Maar dat is niet het geval. Het aantal verbonden partijen van VRT is sinds oprichting stabiel.

Risicoanalyse verbonden partijen
Het is niet nodig om de partijen waarmee VRT zich heeft verbonden te voorzien van een risicoscore. Zowel de vereniging van eigenaren als de stichting Meldkamer Twente zijn rechtspersonen die enkel in het leven zijn geroepen om de uitvoering van zaken te waarborgen. Het zijn bovendien rechtspersonen zonder personeel (en dus zonder eigen wil).

Lijst met verbonden partijen

Stichtingen en verenigingen

Vereniging van Eigenaren genaamd Hulpverlenings-diensten. Gevestigd aan de Demmersweg 55 (Westermaat) te Hengelo.		**Informatie**
1.	Doestelling	De vereniging opereert conform het vastgestelde reglement als bedoeld in artikel 111d, Boek 5 van het B.W., welk reglement bestaat uit een Modelreglement bij Splitsing Appartement. Daarnaast is opgenomen dat het bepaalde in annex 1 uitdrukkelijk niet van toepassing is en zijn aanvullingen en wijzigingen op het modelreglement in de splitsingsakte vermeld.
2.	Bestuurlijk en financieel belang	De eigenaren in de gemeenschap zijn stemgerechtigd voor de volgende delen: • Veiligheidsregio Twente 52 stemmen • Stichting Ambulance Oost 48 stemmen Het bestuur van de vereniging bestaat uit twee bestuurders van Veiligheidsregio Twente namelijk de portefeuillehouder Financiën en de secretaris VRT en één bestuurder (directeur) van de Stichting Ambulance Oost. Veiligheidsregio Twente bezit 52 procent eigendomsrecht van het onroerend goed. Zij kan voor 52/100 deel aansprakelijk gesteld worden bij een faillissement of bij een financieel probleem

3.	Mate van beïnvloedbaarheid in bedrijfsvoering	Ruime invloed op bedrijfsvoering is mogelijk via de benoemde bestuurders en de meerderheid van stemmen.	
Financiële kengetallen		**01-01-2019**	**31-12-2019**
4.	Jaarrekeningresultaat		€0
5.	Eigen vermogen	€63.509	€63.509
6.	Vreemd vermogen	€60.555	€60.555

Stichting Meldkamer Twente Gevestigd aan de Demmersweg 55 (Westermaat) te Hengelo.		**Informatie**	
1.	Doestelling	Het bevorderen van multidisciplinaire samenwerking van de meldkamers van de Politie Twente, Ambulance Oost en Veiligheidsregio Twente, door het faciliteren van ondersteunende processen. Zij tracht haar doelstelling te bereiken door het verwerven en exploiteren van infrastructuur en andere voorzieningen.	
2.	Bestuurlijk en financieel belang	De stichting wordt financieel gevoed door de achterliggende organisaties. (Politie, Ambulance Oost en VRT). Het stichtingsbestuur wordt gevormd door de directeuren van de verschillende hulpverleningsdiensten.	
3.	Mate van beïnvloedbaarheid in bedrijfsvoering	De beïnvloedbaarheid in de bedrijfsvoering is redelijk groot gelet op het lidmaatschap van VRT in het stichtingsbestuur.	
Financiële kengetallen		**01-01-2019**	**31-12-2019**
4.	Jaarrekeningresultaat (prognose)		€98.000
5.	Eigen vermogen	€770.087	€868.087
6.	Vreemd vermogen	€ 95.000	€95.000

Stichting BOGO Brandweeropleidingen gevestigd te Zwolle.		**Informatie**	
1.	Doestelling	Het bevorderen van de opleiding, oefening en training ten behoeve van de brandweer en de hulpverlening in de ruimste zin, zulks overeenkomstig, voor zover van toepassing, de richtlijnen te dezer zake van overheidswege, met dien verstande dat hieronder niet zijn begrepen commerciële en marktgerichte activiteiten	
2.	Bestuurlijk en financieel belang	Het bestuur van de stichting bestaat naast de voorzitter, vice voorzitter en secretaris uit 6 regionale commandanten. De regionaal commandant van VRT is hier één van. Bij liquidatie van de stichting komt het aanwezig batig saldo ter beschikking van de deelnemende Samenwerkingsverbanden.	
3.	Mate van beïnvloedbaarheid in bedrijfsvoering	Een beperkte mate van beïnvloedbaarheid in de bedrijfsvoering is mogelijk via het lid in het bestuur.	
Financiële kengetallen		**31-08-2018**	**31-12-2019**
4.	Jaarrekeningresultaat		400.000
5.	Eigen vermogen	2.518.377	2.918.377
6.	Vreemd vermogen	3.800.000	3.800.000

5 Financiële begroting 2018

Conform het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV) bestaat de financiële begroting uit een overzicht van baten en lasten en een uiteenzetting van de financiële positie, aangevuld met een toelichting. We starten met de grondslagen waarop de financiële begroting is gebaseerd.

5.1 Financiële uitgangs- en aandachtspunten

a. Basis begrotingskader 2019
De begroting van het lopende begrotingsjaar vormt in eerste aanleg het financiële kader voor de begroting van het komende begrotingsjaar. Het fundament voor deze begroting is grotendeels neergelegd in het principebesluit tot regionalisering d.d. 22 februari 2012.

b. Loon- en prijscompensatie
De cijfers van de Macro Economische Verkenning (MEV), uitgevoerd door het Centraal Plan Bureau (CPB), dienen als basis voor de berekening van de compensatie van loon- en prijsstijgingen. Voor de begroting 2019 worden de cijfers uit de MEV 2018 van september 2017 gehanteerd.

Loonmutaties
De huidge CAO gemeenten heeft slechts een looptijd tot 1 januari 2019 en daarom wordt uitgegaan van de loonvoet sector overheid uit de MEV. Het CPB gaat uit van een loonstijging van **2,7%** in 2018. Voor 2019 is nog geen prognose afgegeven. Daarom wordt het cijfer voor 2018 ook van toepassing verklaard voor 2019.

Noot:
Het verschil tussen de geraamde en de werkelijke ontwikkeling van de loonsom, voor het zover CAO-ontwikkelingen of mutaties in het stelsel van sociale zekerheid betreft, wordt, indien sprake is van een betekenisvolle afwijking, separaat tussentijds verrekend met de gemeenten.

Prijsmutaties
Voor de prijsmutaties wordt uitgegaan van de IMOC (netto materiële overheidsconsumtie) met correcties van de indices over de jaren t-3, t-2 en t-1. Deze index is nog niet berekend voor 2019 en daarom wordt de index voor 2018 op extrapolatiebasis aangehouden. De index voor 2018 bedraagt **1,4%**. Vorig jaar werd nog uitgegaan van een index voor 2018 van 0,8%, derhalve een bijstelling van 0,6% Het CPB heeft de inflatiecijfers voor 2016 en 2017 ook weer bijgesteld met resp. 0,3% en 0,6%. In totaal bedraagt de nacalculatie **1,5**%. Om die reden worden de prijsindex-gerelateerde budgetten voor het begrotingsjaar 2019 verhoogd met **(1,4% + 1,5%)**= **2,9%**.

b1. Grondslag voor de loonsom
Ten behoeve van het principebesluit is in het zogeheten normalisatietraject de formatie van de brandweer doorgerekend op basis van max-1 van de functieschaal plus een dekking voor de kosten van zogenaamde “uitloopschalen”. Dit vormt tevens de grondslag voor de loonsom van 2019. Dezelfde grondslag (max-1 van de functieschaal) wordt eveneens voor de overige kolommen van de organisatie toegepast. Voor beschikbare vacatures wordt met ingang van 2015 de “max-2”-regel als grondslag genomen.

c. FPU (Flexibel Pensioen) / FLO
Voor brandweerfunctionarissen met een bezwarende functie geldt het FLO-overgangsrecht. De bezwarende functies komen voor in een viertal gemeenten (Almelo, Hengelo, Enschede en Borne). De financiële implicaties van de regeling zijn voor rekening van de desbetreffende gemeenten (gesloten systematiek).
De uitgangspunten die liggen onder de berekening van de FLO-kosten zijn in 2012 met de gemeenten overeengekomen. Ook bestaat er consensus over de dekking van deze kosten. In 2017 is een definitief landelijk akkoord gesloten over de herziening van het FLO-overgangsrecht. Deze moet echter nog in detail worden uitgewerkt. Daardoor is de herijking van de uitgangspunten die liggen onder de financiering van het FLO-overgangsrecht opgeschoven.

d. Kapitaallasten
Rentelasten en rentebaten
Voor de begroting wordt het omslagrentepercentage berekend door de verwachte rentelasten te delen door de verwachte boekwaarde van de vaste activa per 1 januari van het begrotingsjaar. De rente wordt doorberekend aan de taakvelden waar de vaste activa bij behoren. Het bij de begroting gecalculeerde omslagrentepercentage mag op een veelvoud van 0,5% worden afgerond.
Een actuele prognose van het omslagpercentage voor 2019 komt uit op een percentage van 2,10 % Bij de keuze voor de kleinste afronding komt de te hanteren omslagrente uit op 2,0%. Hiermee wordt gekozen voor een

stabiele meerjarige omslagrente. Het verschil tussen de geprognotiseerde en de te hanteren omslagrente moet als een verwacht negatief renteresultaat worden opgenomen.

Vervangingsinvesteringen
De investeringsruimte blijft op peil door de kapitaaluitgaven die in de begroting zijn afgeschreven, op te voeren als vervangingsinvestering. Vervangingsinvesteringen worden met ingang van 2015 gecorrigeerd voor inflatie. Hierbij geldt eveneens het herrekende IMOC-cijfer van het CPB (voor 2019 dus **2,9%**).

e. Tarieftaken
Voor taken, die niet via de algemene bijdrage van gemeenten worden bekostigd, gelden tarieven die alle bedrijfskosten moeten afdekken. Deze tarieven, gerelateerd aan een reëel te verwachten omzet, dienen tenminste een kostendekkend exploitatieresultaat op te leveren. Dit sluit aan bij de wet Markt en Overheid.

f. Financieringssystematiek
Op 29 juni 2015 heeft het algemeen bestuur besloten om de zogenaamde Cebeon-norm als grondslag te nemen voor de verdeling van de gemeentelijke bijdrage. Daarbij is eveneens een ingroeipad afgesproken. Op 12 oktober 2015 is met het algemeen bestuur een nadere technische uitwerking van het Cebeon-model overeengekomen. Deze technische uitwerking vormt dan ook de basis voor de financieringssystematiek voor de begroting 2019. In concreto komt het neer op de volgende uitgangspunten:

- Grondslag voor de maatstafaantallen in enig begrotingsjaar (t): septembercirculaire t-2.
- Grondslag voor de verdeelmodule: de per 15 maart (t-1) bekende bedragen per maatstaf.
- Het ingroeipad is niet van toepassing op begrotingsjaar 2019 (begrotingsjaar 2018 laatste jaar van verevening).
- Het rekeningresultaat wordt na rato inbreng verrekend met gemeenten.
- Er vindt geen nacalculatie plaats vanwege bijstelling van de maatafaantallen voor enig jaar. De septembercirculaire t-2 blijft leading.

5.2 Overzicht van baten en lasten en de toelichting

Hieronder zijn totaaloverzichten van alle lasten, baten en reservemutaties opgenomen.

In het onderstaand overzicht worden naast de vier programma's de algemene dekkingsmiddelen, overhead, heffing vennootschapsbelasting (Vpb) en het bedrag voor onvoorzien gepresenteerd. Hierdoor wijkt het gepresenteerde totaal per programma in hoofdstuk 3 (incl. overhead, etc.) af van het hieronder gepresenteerde totaal per programma (excl overhead, etc.).

Bedrag x € 1.000,-	Realisatie 2017			Begroting 2018			Begroting 2019		
Programma	**Lasten**	**Baten**	**Saldo**	**Lasten**	**Baten**	**Saldo**	**Lasten**	**Baten**	**Saldo**
Multidisciplinaire onderwerpen	2.525	2.290	-235	2.116	2.378	263	2.060	2.366	306
Brandweer	48.302	8.850	-39.453	37.240	6.641	-30.599	38.661	6.769	-31.891
GHOR	1.518	996	-522	1.342	957	-385	1.348	948	-401
Gemeenten	478	453	-25	461	447	-14	471	447	-24
Subtotaal	**52.823**	**12.589**	**40.234**	**41.159**	**10.424**	**30.735**	**42.540**	**10.530**	**-32.010**
Algemene dekkingsmiddelen	-	41.304	41.304	-	41.315	41.315	-	42.981	42.981
Overhead	-	-	-	10.638	59	-10.579	11.030	59	-10.971
Heffing VPB	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Bedrag onvoorzien	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Subtotaal	**-**	**41.304**	**41.304**	**10.638**	**41.374**	**30.735**	**11.030**	**43.040**	**32.010**
Totaal gerealiseerd saldo baten en lasten	**52.823**	**53.893**	**1.070**	**51.798**	**51.798**	**-**	**53.570**	**53.570**	**-**
Toevoegingen/ onttrekkingen aan reserves	577	19	-558	-	-	-	-	-	-
Onttrekking aan weerstandsvermogen				-	-	-	-	-	-
Gerealiseerd resultaat	**53.400**	**53.912**	**512**	**51.798**	**51.798**	**-**	**53.570**	**53.570**	**-**

Algemene dekkingsmiddelen

Onderstaand geven we een beeld van de algemene dekkingsmiddelen (gesaldeerd: lasten en baten).

Bedrag x € 1.000,-	Begroting 2019
Lokale heffingen	-
Algemene uitkeringen	-
Dividend	-
Saldo van financieringsfunctie	-
Overige algemene dekkingsmiddelen	42.981
Totaal algemene dekkingsmiddelen	**42.981**

5.2.1 Structurele toevoegingen en onttrekkingen aan de reserves

Binnen Veiligheidsregio Twente is er geen sprake van structurele toevoegingen en onttrekkingen aan de reserves.

5.2.2 Taakvelden

Het volgende overzicht geeft inzicht in het verdelingsprincipe van de taakvelden naar de programma's voor het begrotingsjaar 2019. De lasten en baten zijn *exclusief* reservemutaties

Taakveld	Multidisciplinaire onderwerpen		Brandweer		GHOR		Gemeenten		Totaal
Bedragen x € 1.000,-	**Baten**	**Lasten**	**Baten**	**Lasten**	**Baten**	**Lasten**	**Baten**	**Lasten**	**Saldo**
0.1 Bestuur	-	24	-	-	-	-	-	-	24
0.4 Overhead	-	552	59	10.280	-	198	-	-	10.971
0.5 Treasury	-	-	1.033	1.060	-	-	-	-	27
0.8 Overige baten en lasten	-	-	-	-513	-	-	-	-	-513
0.9 Heffing VPB	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1.1 Crisisbeheersing & Brandweer	2.360	2.030	5.736	36.757	948	1.348	447	471	31.115
1.2 Openbare orde & veiligheid	6	6	-	-	-	-	-	-	-
8.3 Wonen & Bouwen	-	-	-	1.358	-	-	-	-	1.358
Totaal	**2.366**	**2.612**	**6.828**	**48.940**	**948**	**1.546**	**447**	**471**	**42.981**

5.3 Uiteenzetting financiële positie

Deze paragraaf geeft een uiteenzetting weer van de financiële positie. De paragraaf bevat een meerjarenperspectief met daarin de ontwikkeling van de gemeentelijke bijdrage, prognose van de balans en het EMU-saldo. Daarnaast zal aandacht worden besteed aan het verloop van de reserves en het verloop van de voorzieningen, de investeringen en de jaarlijkse terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume.

5.3.1 Meerjarenraming 2018-2021

Het meerjarenperspectief en daarin de ontwikkeling van de gemeentelijke bijdrage is hieronder beknopt weergegeven. De uitgangspunten die in de meerjarenraming zijn gehanteerd worden weergegeven onder het meerjarenoverzicht.

9.2.2 Meerjarenraming gemeentelijke bijdrage

PROGRAMMA	Lasten				Baten			
	Begroting	Mutatie t.o.v. vorig jaar			Begroting	Mutatie t.o.v. vorig jaar		
Alle bedragen X 1.000,-	2019	2020	2021	2022	2019	2020	2021	2022
VRT								
Brandweer	€ 48.985	€ 1.157	€ 1.177	€ 1.198	€ 6.823	€ 119	€ 121	€ 124
GHOR	€ 1.698	€ 30	€ 30	€ 31	€ 950	€ 17	€ 17	€ 17
Multidisciplinair	€ 2.594	€ 45	€ 46	€ 47	€ 2.369	€ 41	€ 42	€ 43
Gemeenten	€ 593	€ 10	€ 11	€ 11	€ 448	€ 8	€ 8	€ 8
TOTAAL VRT	**€ 53.870**	**€ 1.243**	**€ 1.264**	**€ 1.287**	**€ 10.590**	**€ 185**	**€ 189**	**€ 192**
Cumulatief	***€ 53.870***	***€ 55.113***	***€ 56.377***	***€ 57.664***	***€ 10.590***	***€ 10.775***	***€ 10.964***	***€ 11.156***

Ontwikkeling gemeentelijke bijdrage

2017	**€ 43.280**
2018	**€ 44.337**
2019	**€ 45.413**
2020	**€ 46.508**

Noot:

1. In de meerjarenraming zijn alle financiële taakstellingen verwerkt. De laatste tranche is in 2019 doorgevoerd.
2. In de meerjarenraming is de voorgestelde stapsgewijze verhoging van de gemeentelijke bijdrage ad 1,2 mln. volledig opgenomen.

Uitgangspunten bij meerjarenraming:

1) Loon- en prijscompensatiezijn meerjarig geraamd op 1,5% (gewogen gemiddelde van huidige CPB-cijfers.
2) De afschrijvingscomponent van de kapitaallasten worden geïndexeerd met 1,5% (gewogen gemiddelde van huidige CPB-cijfers)
3) Risico's, zoals beschreven in par. 4.1 treden niet op of worden eigenstandig opgevangen.
4) Nieuw beleid is geraamd op 0.
5) Taakstellende bezuinigingen zijn conform besluit verwerkt en gerealiseerd.
6) De nadelige effecten die ontstaan a.g.v. de 5 majeure ontwikkelingen verhouden zich in omvang en tijd 1 op 1 met de voorgestelde stapsgewijze verhoging van de gemeentelijke bijdrage, bedoeld om deze effecten te kunnen ondervangen.

5.3.2 Geprognosticeerde balans

In het onderstaand overzicht is de geprognotiseerd balans opgenomen voor het begrotingjaar 2019 en de drie jaren volgend op het begrotingsjaar.

Activa (x € 1.000,-)	01-01-2019	31-12-2019	2020	2021	2022
Investeringen economisch nut	53.290	57.777	57.777	57.777	57.777
Financiële vaste activa	73	73	73	73	73
Totaal vaste activa	**53.362**	**57.849**	**57.849**	**57.849**	**57.849**
Uitzettingen	2.224	2.224	2.224	2.224	2.224
Liquide middelen	151	151	151	151	151
Overlopende activa	776	776	776	776	776
Totaal vlottende activa	**3.151**	**3.151**	**3.151**	**3.151**	**3.151**
Totaal activa	**56.513**	**61.000**	**61.000**	**61.000**	**61.000**

Passiva (x € 1.000,-)	01-01-2019	31-12-2019	2020	2021	2022
Eigen vermogen	1.521	1.421	1.321	1.321	1.321
Voorzieningen	0	0	0	0	0
Vaste schulden	37.500	42.882	43.677	44.372	44.472
Totaal vaste passiva	**39.021**	**44.303**	**44.998**	**45.693**	**45.793**
Vlottende schulden	14.599	14.104	13.609	13.114	13.114
Overlopende passiva	2.893	2.593	2.393	2.193	2.093
Totaal vlottende passiva	**17.492**	**16.697**	**16.002**	**15.307**	**15.207**
Totaal passiva	**56.513**	**61.000**	**61.000**	**61.000**	**61.000**

5.3.3 Berekening EMU-saldo

In het Verdrag van Maastricht is afgesproken dat het EMU-tekort van een bij de euro aangesloten land maximaal 3% van het Bruto Binnenlands Product (BBP) mag bedragen. Het EMU-tekort wordt bepaald door een gezamenlijk tekort van het Rijk, lokale overheden en sociale fondsen. Vanuit het BBV is het verplicht om in de begroting een raming van het eigen EMU-saldo op te nemen.

In de onderstaande tabel is het EMU-saldo van Veiligheidsregio Twente berekend voor de jaren 2018-2022.

	Berekening EMU-saldo (x € 1.000,-)	2018	2019	2020	2021	2022
1	Exploitatiesaldo voor toevoeging aan c.q. onttrekking uit reserves	-	-	-	-	-
2	Afschrijvingen ten laste van de exploitatie	5.500	5.500	5.500	5.500	5.500
3	Bruto dotaties aan de post voorzieningen ten laste van de exploitatie minus de vrijval van de voorzieningen ten bate van de exploitatie	-	-	-	-	-
4	Investeringen in (im)materiële vaste activa die op de balans worden geactiveerd	3.912	10.187	5.700	5.700	5.700
5	Baten uit bijdragen van andere overheden, de Europese Unie en overigen, die niet op de exploitatie zijn verantwoord en niet al in mindering zijn gebracht bij post 4	-	-	-	-	-
6	Desinvesteringen in (im)materiële vaste activa: Baten uit desinvesteringen in (im)materiële vaste activa (tegen verkoopprijs), voor zover niet op exploitatie verantwoord	-	-	-	-	-
7	Aankoop van grond en de uitgaven aan bouw-, woonrijp maken e.d. (alleen transacties met derden die niet op de exploitatie staan)	-	-	-	-	-
8	Baten bouwgrondexploitatie: Baten voorzover transacties niet op exploitatie verantwoord	-	-	-	-	-
9	Lasten op balanspost voorzieningen voorzover deze transacties met derden betreffen	-	-	-	-	-
10	Lasten i.v.m. transacties met derden, die niet via de onder post 1 genoemde exploitatie lopen, maar rechtstreeks ten laste van de reserves (inclusief fondsen en dergelijke) worden gebracht en die nog niet valleen onder een van bovenstaande posten	-	-	-	-	-

11	Verkoop van effecten: de verwachte boekwinst bij verkoop	-	-	-	-	-
EMU-saldo		**1.588**	**-4.687**	**-200**	**-200**	**-200**

5.3.4 Verloopoverzicht reserves

Onderstaand overzicht geeft het verloop weer van de beschikbare reserves.

Reserves (x € 1.000,-)	Stand 31-12-2018	Toevoeging 2019	Onttrekking 2019	Stand 31-12-2019
Algemene reserve	916.270			916.270
Reserve FLO Enschede	- 1.136.470	250.000		- 886.470
Reserve FLO Borne	- 55.318			- 55.318
Totaal algemene reserve	**- 275.518**	**250.000**	**0**	**-25.518**
Onderhoudskosten meldkamer	28.058			28.058
Brandweermateriaalplan	173.508			173.508
Bedrijfsvoering Troned/ TSC	148.005			148.005
Innovatie	200.001		100.000	100.001
FLO Almelo	498.327		100.000	398.327
FLO Hengelo	748.593		150.000	598.593
Totaal bestemmingsreserves	**1.796.493**	**0**	**350.000**	**1.446.493**
Totaal reserves	**1.520.975**	**250.000**	**350.000**	**1.420.975**

5.3.5 Verloopoverzicht voorzieningen

In 2019 zijn er geen voorzieningen aanwezig.

5.3.6 Investeringen

Veiligheidsregio Twente is een relatief kapitaalintensieve organisatie. De organisatie beschikt over veel vastgoed (kazernes) en een wagenpark van dienstvoertuigen en hulpverleningsvoertuigen. Het takenpakket van Veiligheidsregio Twente is qua omvang en inhoud jaarlijks relatief stabiel. Om die reden wordt in de uitgangspunten van de begroting uitgegaan van de “going concern”. Het investeringsprogramma richt zich dan ook nagenoeg alleen op vervanging. Daarbinnen worden wel accenten verlegd omdat bijv. moet worden ingespeeld op actuele thema’s zoals schoon werken.

Investeringsplanning

De vervangingsinvesteringen worden planmatig uitgevoerd om budgettaire en aanbestedingstechnische redenen. Het geplande investeringsbeeld wordt eens per kwartaal bijgewerkt. Daarbij wordt een horizon van 3 jaar aangehouden. Het laatste investeringsbeeld dateert van februari 2018 en ziet er voor de komende periode (2018-2020) als volgt uit:

Tabel A: investeringsplanning 2018-2020

Categorie	*2018*	2019	2020
Gebouwen	*2,1 mln.*	4,9 mln.	1,3 mln.
Materieel	*0,9 mln.*	4,4 mln.	0,7 mln.
Materialen	*0,8 mln.*	0,7 mln.	0,8 mln.
ICT	*0,9 mln.*	0,2 mln.	0,3 mln.
Totaal	***4,7 mln.***	**10,2 mln.**	**3,1 mln.**

Voor de jaarschijf 2018 en 2019 staan enkele nieuwbouwprojecten op de rol (kazernes Almelo, Glanerbrug en Hellendoorn) Betreffende locaties zijn al enige tijd afgeschreven en zijn om die reden aan vervanging toe. De investeringen in het wagenpark zijn voor de in beschouwing genomen periode vooral gericht op de vervanging van tankautospuiten, natuurbrandbestrijdingsvoertuigen en dienstvoertuigen. Het ICT-investeringsniveau kent een dalende trend, omdat in toenemende mate gebruik wordt gemaakt van clouddiensten.

Investeringsruimte (excl. geplande investeringen)

Bij beoordeling van de haalbaarheid van de investeringsplanning vormt het budgettaire kader in beginsel de leidraad. In de begroting wordt feitelijk rekening gehouden met een gemiddelde vrijval van ca. € 5,8 mln. (= niveau afschrijvingen). De beschikbare ruimte in enig jaar hangt echter af van de mate waarin de werkelijke investeringen zich in bedrag en tempo hebben verhouden tot die van de begroting. Onderstaand overzicht laat

een beeld zien van de beschikbare investeringsruimte en de vrijval voor de komende jaren. Ruimte die dus kan worden ingezet op de bovenstaande investeringsplanning (tabel A) te financieren.

Tabel B: investeringsruimte 2018-2020

Categorie	*2018*			Vrijval 2019	Vrijval2020
	per 1-1	*vrijval*	*totaal*		
Gebouwen	*-3,9 mln.*	*1,3 mln.*	*-2,6 mln.*	2,3 mln.	0,3 mln.
Materieel	*3,6 mln.*	*1,5 mln.*	*5,1 mln.*	1,6 mln.	1,6 mln.
Materialen	*-0,3 mln.*	*0,7 mln.*	*0,4 mln.*	0,7 mln.	0,5 mln.
ICT*	*2,2 mln.*	*0,9 mln.*	*3,1 mln.*	0,8 mln.	1,4 mln.
Totaal	***1,6 mln.***	***4,4 mln.***	***6,0 mln.***	**5,5 mln.**	**3,7 mln.**

* De investeringsruimte op gebied van ICT is grotendeels het gevolg van een terughoudend vervangingsinvesteringsregime voor de meldkamer. De meldkamerinvesteringen staan op naam van VRT, maar worden voor 75% verrekend met de Nationale Politie en Ambulance Oost. Een beperkt deel van de lasten slaat neer in de eigen exploitatie.

Het overzicht laat zien dat de investeringsruimte op onderdelen knelt. Per 1-1-2017 is de ruimte overall bezien nog positief, mede dankzij het besluit van het AB d.d. 06-02-2017 om de rentestelpost van 290.000,- in te zetten ter dekking van de toenemende kapitaalslasten. Toch schiet de investeringsruimte bij het onverkort uitvoeren van de investeringsplanning per 2019 weer in het negatief. Deze tendens zet zich zonder verdere maatregelen verder door.

Ruimte	*1-1-2017*	*1-1-2018*	1-1-2019	1-1-2020
Totaal	*1,6 mln.*	*1,3 mln.*	-3,4 mln.	-2,8 mln.

<u>Financieel perspectief op middellange termijn</u>
De aanleiding voor de tekorten in de investeringssfeer is drieledig:

- Gebrek aan BTW-compensatie op brandweertaken=> het gebrek aan BTW-compensatie slaat neer op de investeringen. Dit effect weegt naargelang het tempo van vervangingsinvesteringen steeds zwaarder op de exploitatie.
- Vervangingsinvesteringsruimte voor onroerende activa is niet ontoereikend.
- Geen dekking voor vervanging van Rijksmaterieel

Over deze knelpunten is in afgelopen jaren meermaals gecommuniceerd. In het voorjaar van 2017 is een separate notitie uitgegeven waarin de aard en reden van deze ontwikkelingen en de effecten daarvan uitgebreid zijn toegelicht. Tenslotte is in Q4 een vervolgnotitie uitgebracht, waarin de financiële context ook langjarig scherp is gemaakt en er oplossingsrichtingen zijn aangereikt om de nadelige effecten zoveel mogelijk te beperken. De geschetste oplossingsrichtingen zijn per saldo niet voldoende om de opwaartse effecten volledig te ondervangen. Het restanttekort voor de komende periode (2018-2023) wordt ingeschat op c.a. **€ 1,2 mln**. Om die reden heeft het algemeen bestuur op 12 februari 2018 besloten om in de ontwerpbegroting een stapsgewijze ophoging van de gemeentelijke bijdrage op te nemen.

Investeringen 2019 (10,2 mln.)
Zoals in tabel A weergegeven bedraagt de investeringsbehoefte voor de jaarschijf 2019 10,2 mln. Het overgrote deel van de beoogde investeringen (9,9 mln.) zijn bedoeld om de going concern te waarborgen. Dat streven volgt onder meer uit het besluit van 12 februari 2018, waarin in termen van brandweerlocaties de randvoorwaarden zijn gelegd voor het nieuwe dekkingsplan (2020-2023).

De investeringsbehoefte is ook inpasbaar binnen de begrotingskaders, indien ervan wordt uitgegaan dat de voorgestelde ophoging van de gemeentelijke bijdrage ad € 1,2 mln. (stapsgewijs doorgevoerd in tranches van € 0,3 mln.) door het algemeen bestuur wordt geaccordeerd. Vanuit die gedachte wordt gevraagd om bij vaststelling van de begroting 2019 tevens akkoord te gaan met vaststelling van de benodigde investeringen ad € 9,9 mln. De investeringen zijn hieronder nader gespecificeerd.

Tabel C: investeringen 2019

Categorie		Vrijval2020
Gebouwen	Nieuwbouw Almelo *(n.a.v. besluit d.d. 12 februari 2018)*	3.759.750,-
	Nieuwbouw Hellendoorn *(n.a.v. besluit d.d. 12 februari 2018)*	756.000,-
	Inrichting overige locaties	85.000,-
Materieel	Tankautospuiten 4x2 (7x)	2.184.000,-
	Natuurbrandvoertuigen (5x)	1.510.000,-
	Dienstvoertuigen (13x)	405.267,-
	Overig materieel; (containers en haakarmbakken)	70.000,-
Materialen	Persoonlijke uitrusting	821.848,-
	Werkmaterialen en oefenmaterialen	145.000,-
ICT*	Mobile devices en audiovisuele communicatie	150.000,-
Totaal		**9.886.865,-**
Separaat te besluiten	*Verbouwing Hengelo (i.v.m. project kazernering Hengelo)*	*300.000,-*
		10.186.865,-

5.3.7 Arbeidskostengerelateerde verplichtingen

In onderstaand overzicht zijn de arbeidskostengerelateerde verplichtingen opgenomen, die jaarlijks een vergelijkbaar volume hebben. De dekking van deze verplichtingen is in de meerjarenraming voorzien.

Bedrag x € 1.000,-	Jaarlijks
Individueel Keuzebudget	2.500
Totaal arbeidskostengerelateerde verplichtingen	**2.500**

Bijlagen

Bijlage 1 Specificatie stijging gemeentelijke bijdrage

Vergelijking gemeentelijke bijdrage		
Bijdrage begroting 2018	€ 41.314.811	
Bijdrage begroting 2019	€ 42.980.841	
Per saldo een stijging van de bijdrage 2019 t.o.v. de begroting 2018		**€ 1.666.030**
Uitgangspunten begroting 2019		
- Looncompensatie (a)	€ 1.427.319	
- Prijscompensatie	€ 136.825	
- Grondslag voor de loonsom vacatures (max -2)	€ 440	
- Mutatie kapitaallasten (vervangingsinvesteringen)	€ 191.600	
Totaal van de effecten van de uitgangspunten van begroting 2019		**€ 1.756.184**
Principebesluit 22-12-2012		
- Structurele taakstelling	-€ 100.000	
- Verlaging garantiebijdrage	€ 17.846	
Totaal van de effecten van het principebesluit		**-€ 82.154**
Overig		
Kosten coördinatie PSH naar Regio Twente	-€ 8.000	
Totaal van overig		**-€ 8.000**
Totaal stijging gemeentelijke bijdrage		**€ 1.666.030**

(a) Toelichting op de looncompensatie: De huidige CAO (looptijd 1 mei 2017 – 31 december 2018) met de daarin opgenomen loonstijgingen en de stijging van de werkgeverslasten vanwege de pensioenpremies geven een 4% stijging van de loonsommen, dat is aanzienlijk hoger dan waarmee in de uitgangspunten voor de begroting 2018 was gerekend (1,4%). Het verschil komt tot uiting in de uitgangspunten voor de begroting 2019. Daarbij komt de looncompensatie voor 2019 (2,7%).

Bijlage 2 Gemeentelijke bijdrage 2019

Gemeente	Vastgestelde bijdrage 2018	Nivellering effect d.m.v. ingroeipad 25% in 2018	Verhoging uitgangspunten 2019	Mutaties Cebeon	Bijdrage 2019
Almelo	4.748.194	47.283	190.266	12.487	4.998.229
Borne	1.154.282	44.614	49.073	28.652	1.276.620
Dinkelland	1.655.823	-22.955	68.366	110.377	1.811.611
Enschede	12.181.081	-39.531	468.967	-246.369	12.364.147
Haaksbergen	1.415.786	19.784	60.105	3.152	1.498.826
Hellendoorn	2.024.720	-8.191	84.429	19.238	2.120.196
Hengelo	5.708.118	-45.497	224.343	-28.345	5.858.619
Hof van Twente	2.394.195	-77.919	96.979	9.411	2.422.667
Losser	1.426.991	-41.508	58.008	11.845	1.455.337
Oldenzaal	1.857.047	74.754	80.882	10.722	2.023.405
Rijssen / Holten	2.122.277	7.697	89.179	16.301	2.235.454
Tubbergen	1.405.877	57.736	61.279	8.402	1.533.294
Twenterand	1.877.831	-2.021	78.537	19.302	1.973.650
Wierden	1.342.590	-14.246	55.616	24.826	1.408.787
Totaal	**41.314.811**	**0**	**1.666.030**	**0**	**42.980.841**

Bijlage 3 Gemeentelijke bijdrage 2019 met verhoging 0,3 mln.

Gemeente	Vastgestelde bijdrage 2018	Nivellering effect d.m.v. ingroeipad 25% in 2018	Verhoging uitgangspunten 2019	Mutaties Cebeon	Bijdrage 2019
Almelo	4.748.194	47.283	224.527	12.577	5.032.581
Borne	1.154.282	44.614	57.910	28.859	1.285.664
Dinkelland	1.655.823	-22.955	80.676	111.176	1.824.720
Enschede	12.181.081	-39.531	553.413	-248.152	12.446.811
Haaksbergen	1.415.786	19.784	70.928	3.174	1.509.672
Hellendoorn	2.024.720	-8.191	99.632	19.377	2.135.538
Hengelo	5.708.118	-45.497	264.740	-28.550	5.898.811
Hof van Twente	2.394.195	-77.919	114.442	9.479	2.440.198
Losser	1.426.991	-41.508	68.454	11.931	1.465.868
Oldenzaal	1.857.047	74.754	95.446	10.800	2.038.047
Rijssen / Holten	2.122.277	7.697	105.237	16.419	2.251.630
Tubbergen	1.405.877	57.736	72.314	8.463	1.544.389
Twenterand	1.877.831	-2.021	92.680	19.442	1.987.932
Wierden	1.342.590	-14.246	65.631	25.006	1.418.981
Totaal	**41.314.811**	**0**	**1.966.030**	**0**	**43.280.841**

Bijlage 4 Lijst met afkortingen

AB	Algemeen Bestuur
AC	Algemeen Commandant
AMVB	Algemene Maatregel Van Bestuur
AOV	Ambtenaar Openbare Veiligheid
BBP	Bruto Binnenlands Product
BBV	Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten
BDUR	Besluit doeluitkering bestrijding van rampen en zware ongevallen
BERAP	Bestuursrapportage
BI	Business Intelligence
BMO	Brandweer Management Ontwikkeling
BRT	Bedrijfsvoering Regio Twente
BRW	Brandweer
BRZO	Besluit Risico's Zware Ongevallen
BVL	Brandveilig Leven
BVO	Bedrijfsvoeringsoverleg
BZ	Bevolkingszorg
BZOO	Bevolkingszorg Op Orde
CAO	Collectieve arbeidsovereenkomst
CPB	Centraal Plan Bureau
DVO	Dienstverleningsovereenkomst
EMU	Europese Monetaire Unie
Fido	Financiering decentrale overheden
FLO	Functioneel Leeftijdsontslag
FPU	Flexibel Pensioen en Uittreding
GGD	Gemeentelijke gezondheidsdienst
GHOR	Geneeskundige Hulpverleningsorganisatie in de Regio
GO	Georganiseerd overleg
HIN	Hoofd Informatie
HRM	Human Resource Management
ICT	Informatie en Communicatie Technologie
IMOC	Prijsmutatie netto materiële overheidsconsumptie
IKB	Individueel Keuze Budget
IOC	Informatie en Operationeel Centrum
IVZ	Integrale Veiligheidszorg
J&V	Ministerie van Justitie & Veiligheid
MEV	Macro Economische Verkenning
OMS	Openbaar Brandmeld Systeem
OR	Ondernemingsraad
OTO	Opleiden, Trainen en Oefenen
OVD	Officier van Dienst
PDC	Productendienstencatalogus
P&C	Planning & Control
PG	Publieke Gezondheid
PSH	Psychosociale hulpverlening
PPMO	Periodiek Preventief Medisch Onderzoek
RCC	Regionaal Coördinatiecentrum
RI&C	Risico Inventarisatie en –Evaluatie
RT	Regio Twente
RTR	Regionale toezicht ruimte
RUD	Regionale Uitvoeringsdienst
SMART	Specifiek, Meetbaar, Acceptabel, Realistisch & Tijdsgebonden
TRONED	Trainingscentrum Oost-Nederland
TSC	Twente Safety Campus
TS&S	Twente Safety & Security
VIC	Verbijzonderde Interne Controle
VPB	Vennootschapsbelasting
VRT	Veiligheidsregio Twente
VTH	Vergunningverlening, Toezicht & Handhaving
V&J	ministerie van Veiligheid en Justitie

WABO	Wet Algemene Bepalingen Omgevingsrecht
WTS	Water Transport Systeem
WVR	Wet Veiligheidsregio's